

Au pair-ordningen - maktutnyttelse eller empowerment?

- *En studie av au paires situasjon i Oslo*

Illustrasjonsbilde ¹

Feltrapport: Feltarbeid i Norge, Oslo

Fagkode: UTVÅR1200

Antall ord: 19524

Kandidat: 100, Bianca N.R Thune

Dato: 10. Mai 2017

Vårsemesteret 2017

Institutt for internasjonale studier og tolkeutdanning, Høgskolen i Oslo og Akershus

¹ Bilde hentet 05.05.17 fra <http://www.aupairamerica.co.uk/our-programs/au-pair-in-america>

Extended “Abstract”

This field project has been written by Bianca Thune. I have researched the au pair-scheme and its functionality. The scheme is heavily criticized in the media, and it is widely discussed that the au pair-women are vulnerable and vulnerable to power exploitation. This year, 2017, politicians will discuss a proposal to abolish the scheme due to the opinions that it does not live up to its purpose of cultural exchange, but rather contributes to social dumping.

Because of the media's strong polarization of the scheme, I have wanted to research whether the scheme lives up to the purpose of cultural exchange, and if the au pair-women experience power exploitation or empowerment. I have chosen to see the case from the au pair's standpoint. My main research question is:

Does the au pair scheme contribute to power utilization or empowerment for the au pair women in Oslo?

To investigate this, I have used qualitative methodology and depth interviews. This is beneficial for coming to the depths of the informant, and you can ask questions that wish to illuminate personal experiences. I have talked to eleven au pairs and two experts. I have also participated in observation and participated in seminars with politicians and professionals in this topic and, au pair-activities and a closing party for the au pair centre.

Through my contact and interviews with the au pairs, I have come up with several conclusions on the issue and there are several factors to consider. The distance from the home country has a role, and it is often a more difficult process to get a visa from countries in the global south. Because of this, the au pairs from these countries are often willing to tolerate more to be able to stay as an au pair.

It also makes a difference to the reason why women want to become an au pair. Those who come here mainly for cultural exchanges have a better starting point than those who come here for economic gains. Those who want a financial gain often have fewer resources and

poorer financial capital. Because of this, they are easier to exploit, and they will more easily resort to power utilization because they are more dependent on the money.

Not only do the personality of the host families and their relationship play a role, but the personality of the au pair themselves can help determine whether they are subjected to abuse or empowerment. An important finding was how important it was for the au pair to dare to stand for their rights and to speak up. Here, the relationship with the host family also plays a role, as it is easier to speak up for themselves if you have an open and honest communication.

The Au pairs experience that they can participate in Norwegian everyday life with the host families. The au pairs experience that the scheme lives up to its purpose of cultural exchange. They are often a part of the family and participate in traditions here that Easter, Christmas Eve and New Year's Eve has to offer. They often get the possibility go to summer and winter cabins together with the host family. The au pairs have on several occasions been given the opportunity to travel in Europe on their own. Through everyday life and living in Oslo, they learn a lot about the culture and morals here. Many au pairs are experiencing personal development and self-realization through their stay as an au pair in Oslo.

When it comes to economy, the au pairs earn their own pocket money as they have full power over. They can use it to send as a remittance home to the family and to themselves to better individual focus. Those who want can also choose to invest the money in their future and they experience a power over their own lives by collecting an economic capital they can spend when returning home to their home countries. In this way, they take fate into their own hands, build a future and experience future development and empowerment.

Forord

Å arbeide med denne feltrapporten har vært en lærerik og til tider krevende prosess. Jeg har fått et innblikk i en del av samfunnet jeg ellers ikke hadde kjennskap til, noe som har vært interessant og givende. Jeg har også fått møte fantastiske kvinner jeg mest sannsynlig ikke ville fått kontakt med, om det ikke var for dette prosjektet.

Jeg vil rette en stor takk til Simon Pahle, min feltveileder, som hjalp meg gjennom prosessen med å lage et nytt prosjekt da jeg virkelig trengte støtte. Din oppmuntring og tro på meg og mitt arbeid har virkelig bidratt til at jeg klarte å få troen på meg selv og mitt prosjekt. Din rike kunnskap var til stor inspirasjon og åpnet meg for nye ideer og tankemønstre.

En stor takk går også til Jill Tove Buseth, en eksemplarisk veileder. Jeg kunne virkelig ikke vært mer heldig med en veileder. Jeg vil takke for at du har tatt deg så god tid til å lese mitt arbeid og komme med gode og konstruktive tilbakemeldinger, som har vært med på å løfte min oppgave. Jeg føler du oppriktig har engasjert deg for oppgaven min, og ønsket meg det beste gjennom din hjelp. Jeg skylder deg all takk.

Min døråpner, Philip Rynning Coker, fortjener også en stor takk, og jeg hadde aldri fått så god kontakt med au parene uten din hjelp. Det har vært en fornøyelse å være med deg og ta del i ditt arbeid med au pair-aktivitetene.

Regina Deana Cruz Pascual rettes også en takk til, som har tatt meg imot med åpne armer og åpnet sitt arbeid med au pair-senteret til meg. Jeg er veldig takknemlig for den gode behandlingen jeg fikk av deg.

Ekspertinformanten min, Mariya Bikova, rettes en takk til, og jeg er takknemlig for ditt engasjement for temaet og at du tok deg tid til meg og min oppgave.

Til slutt en stor takk til mine vidunderlige au pair-informanter. Uten dere ville jeg ikke hatt en oppgave. Jeg er så takknemlig og glad for at dere har tatt meg så godt imot og delt deres historier med meg. Dere har inspirert meg gjennom deres positivitet og glede. Jeg setter pris på den kontakten vi har fått, og jeg tar med meg gode vennskap fra mitt samarbeid med dere.

Innhold

Extended “Abstract” in English (sendes til kontaktene).....	2
Forord.....	4
Liste over forkortelser og akronymer.....	7
1 INTRODUKSJON	8
1.1 Innledning.....	8
1.3 Problemstilling.....	9
1.4 Avgrensning og operasjonalisering	9
1.5 Struktur på oppgaven.....	10
2 BAKGRUNN	11
2.1 Definisjonen på au pair-ordningen.....	11
2.2 Au parens og vertsfamiliens krav og rettigheter	11
2.3 Arbeidsmigrant?	12
2.4 Kulturutveksling eller økonomiske hensikter?	12
2.5 Media og ønsket om å avskaffe au pair-ordningen.....	13
2.6 Polarisert	14
3 TEORETISK GRUNNLAG.....	16
3.1 Migrasjon	16
3.1.1 Arbeidsmigrant	18
3.2 Kjønn og kjønnsroller.....	18
3.2.1 Hva er kjønn.....	18
3.2.2 Kjønn og arbeid	19
3.3 Empowerment	21
3.4 Makt og maktutnyttelse.....	21
3.4.1 Tre former for makt.....	21
3.4.2 Bonded labour	22
3.4.3 Menneskehandel?	22
3.4.4 Sosial dumping	23
4 METODE.....	24
4.1 Fire faser	24
4.2 Valg av metode, kvalitativ vs. kvantitativ	24
4.3 Fra teori til empiri eller omvendt?	25
4.4 Utvelgelsesstrategi	25
4.5 Rekruttering.....	27
4.6 Intervju	27
4.6.1 Gjennomføring av intervjuene	28

4.6.2	Gruppesamtale	28
4.7	Observasjon	30
4.8	Metodiske refleksjoner	30
4.8.1	Etikk og retningslinjer	31
4.8.2	Døråpner	31
4.8.3	Opptak	31
4.9	Validitet	31
4.10	Evaluerings	32
4.11	Metodiske utfordringer	32
4.11.1	Bytte av fetland	31
4.11.2	Underveis/datainnsamling	31
5	EMPIRI OG ANALYSE AV DATA	34
5.1	Hvem er au pair-kvinnene?	34
5.1.1	Et ønske om au pair-visum til Oslo	38
5.1.2	Et overlegent flertall av au pairer er kvinner, men hvorfor?	38
5.1.3	Rettighetene	39
5.1.4	Hverdagen til en au pair	42
5.1.5	Kulturutveksling?	42
5.1.6	Fremtidsdrømmer og utvikling	44
5.2	Hvem er vertsfamiliene?	45
5.3	Forholdet til vertsfamilien, er au pairen likeverd?	45
5.4	Hvordan familiene i hjemlandene påvirkes av at døtrene migrerer som au pair	49
6	Diskusjon, maktutnyttelse eller empowerment?	51
7	Oppsummering og konklusjon	56
8	Referanseliste	58
8.1	Bøker	58
8.2	Artikler	58
8.3	Nettsider	59
9	Vedlegg	62

Liste over forkortelser og akronymer

FN: De forente nasjoner

VB: Verdensbanken

UDI: Utlendingsdirektoratet

EU: Den europeiske union

LO: Landsorganisasjonen i Norge

USD: Amerikanske dollar

PH: Filippinene

HDI: Indeks for menneskelig utvikling

BNP: Bruttonasjonalprodukt

PPP: Purchasing power parity

JURK: Juridisk Rådgivning For Kvinner

ILO: International Labour Organization

NMS: Det norske misjonsselskap

UNFPA: United Nations Population Fund

1 INTRODUKSJON

1.1 Innledning

Denne undersøkelsens formål er å undersøke hvordan au pair-ordningen foregår i Norge i praksis, hovedsakelig sett gjennom au pairenes ståsted. Tall fra UDI viser at det har vært en eksplosiv økning i au pair-migranter til Norge. Ifølge tall på deres sider var det 691 au pairer med oppholdstillatelse i Norge i 2000. Ved inngangen til 2013 hadde det registrerte tallet økt til 3045 au pairer, noe som tilsvarer over en firedobling siden årtusenskiftet (Eraker, 2014). Overlegent er au pairer i Norge migranter fra Filippinene, og i 2012 viste tall fra UDI at hele 81% av de som ble gitt au pair-tillatelse var filippinske (Eraker, 2014). Man estimerer at ca. 10% av den filippinske befolkning bor og arbeider i andre land, noe som betyr at over over ti millioner av den filippinske befolkningen har emigrert (Migration Information Source 2014).

1.2 Diskusjonen i media

Det er skrives mye om ordningens negative sider i det offentlige, og politikerne vil i 2017 ta opp forslaget om å avskaffe au pair-ordningen i årets landsmøter. Samtidig som det er en økning av au pairer i Norge, ser vi også en økning av saker i media hvor flere au pairer står frem og beretter om utnyttelse og tvangsarbeid under dårlige forhold, med flere brudd på rettighetene de har. I 2014 registrerte politiet ny rekord i antall anmeldelser av menneskehandel i Norge, med nærmest en dobling på ett år. (Stokke & Torset, 2014). I 2015 sa Marit Arnstad, Senterpartiets parlamentariske leder, og sa at au pair-ordningen er ødelagt, og la frem et forslag om å avvikle hele ordningen. (NRK, 2015). LO-leder Gerd Kristiansen var også rystet og mismodig over au pair-ordningen, og støttet seg til forslaget om å avvikle det. (NRK, 2015).

“Au pair” er fransk og betyr “på likefot” (Jakhelln & Bahus, 2015). I dette ligger betydningen av at formålet med ordningen er kulturutveksling, og at au pairen skal bli behandlet som en likeverdig av familien den har migrert til. Det kan oppfattes som at mange vertsfamilier glemmer opprinnelsen til ordet au pair. Mariya Bikova, som tok doktorgrad om å være au pair ved Universitetet i Bergen i år 2014, sier

Au pair-ordningen har endret karakter fra å være en ordning for kulturutveksling der unge mennesker kan bo hos familier og lære språk og kultur, til å være en rein arbeidsordning, til og med en migrasjonskanal, spesielt for kvinner fra fattige land i sør (NRK, 2014).

1.3 Problemstilling

Diskusjonen om au pair-ordningen blir meget polarisert i det offentlige, og gjennom min oppgave ønsker jeg å belyse om au pair ordningen bidrar til maktutnyttelse, eller om ordningen er med på gi au pair-kvinnene en empowerment etter endt opphold som au pair i Oslo. Resultatene vil brukes til en studentoppgave til Høgskolen i Oslo og Akershus.

Problemstillingen lyder som følgende:

- Bidrar au pair-ordningen til maktutnyttelse eller empowerment for au pair-kvinnene i Oslo?

Fire underspørsmål jeg i tillegg har valgt å ha et fokus på er:

- *Hvorfor ønsker kvinnene å komme til Oslo som au pair?*
- *I hvor stor grad blir au pairenes rettigheter ivaretatt?*
- *I hvor stor grad opplever au pairene en kulturutveksling?*
- *Hvilke utviklingsmuligheter tar de med seg etter endt opphold som au pair?*

1.4 Avgrensning og operasjonalisering 63

For å klare å gjennomføre et feltarbeid, er det viktig å avgrense oppgaven. Med dette menes å lage en oppgave som er operasjonaliserbar, med tanke på problemstilling og gjennomføring. "Det er ikke mulig å undersøke alt" (Johannessen, m.fl., 2011, s. 64). En nøyaktig og tydelig operasjonalisering er viktig for å oppnå en høy reliabilitet. Reliabilitet betyr nøyaktigheten og påliteligheten av dataen og undersøkelsen (Johannessen, m.fl., 2011, s. 40). Mitt feltarbeid har foregått fra en tidsperiode 31.01.17-06.04.17. Skriveperioden har foregått overlappende fra omtrent midten av mars til 10.05.17. Jeg har valgt å ha fokus på hvorfor kvinnene velger å bli au pair, om de opplever en maktutnyttelse eller empowerment og om deres fremtidige utviklingsmuligheter etter endt opphold som au pair. Jeg har ikke valgt å se på hvordan ordningen fungerer globalt, men valgt et individualistisk perspektiv på deres oppfattelse av au pair-ordningen. Jeg har intervjuet 11 au pairer og to eksperter. Au pairene jeg har intervjuet er fra land utenfor EØS og land i det globale sør, men i og med at et klart flertall var fra Filippinene, har jeg valgt å ha et større fokus på Filippinene i feltrapporten. De andre landene au pairene kom fra var Ukraina, Tyskland og Brasil.

1.5 Struktur på oppgaven

I kapittel to vil jeg skrive om bakgrunnen for tematikken om au pair-ordningen og ta for meg dens debatt i media. Videre i kapittel tre vil jeg se på en konseptuell og teoretisk tilnærming om migrasjon, kjønnsroller, maktbegrepet og empowerment. I kapittel fire skriver jeg om metode og hvilke metodevalg jeg har tatt. Femte og siste kapitlet vil inneholde selve drøftingen og analysen av datafunnene i feltarbeidet.

2 BAKGRUNN

2.1 Definisjonen på au pair-ordningen

Au pair-ordningen trådte i kraft i 1969 i Norge, da Norge sluttet seg til Europarådets avtale om ansettelse av “au pair”, der de standardiserer vilkårene for au pair-plassering. De definerer ordningen som et “et midlertidig opphold i familier, mot visse tjenesteytelser, av unge utlendinger som kommer for å øke sine språkkunnskaper og eventuelt fagkunnskaper, og for gjennom et bedre kjennskap til mottakerlandet å utvide sin allmennutdanning” (Sjøholt, 2016). Det legges vekt på at ordningen skal fungere som en kulturutveksling, og at det ikke defineres som arbeid.

2.2 Au parens og vertsfamiliens krav og rettigheter

For å søke om au pair-visum, stilles krav til både au pairen og vertsfamilien. For å bli au pair, må du være en ungdom i alder 18-30 år. Hvis au pairen har barn, vil det i all hovedsak ikke kunne bli gitt oppholdstillatelse, ifølge UDI. Au pairen må ha plettfri vandel. Som vertsfamilie må primærfamilien være et ektepar, partnere eller samboere med eller uten barn, eller en enslig forelder med barn. Vanligvis godkjennes det ikke hvis en person i vertsfamilien har samme landbakgrunn som au pairen, men det gjøres unntak i svært få tilfeller. Det kan heller ikke forekomme familierelasjoner mellom en i vertsfamilien og au pairen. (UDI, udatert).

Som au pair har du flere rettigheter, og vilkår som vertsfamilien må følge. De mest generelle er at tjenesten kun skal bestå av lettere arbeidsoppgaver som husarbeid, barnepass og pass av kjæledyr. Arbeidstiden skal ikke være mer enn fem timer per dag, og maksimalt 30 timer per uke. Det kan ikke arbeides over denne tiden mot ekstra betaling. Au pairen har krav på minst én fridag (24 timer) i uken. Det skal bli gitt norskopplæring, som vertsfamilien skal dekke kostnadene for, samt minimum 8400 kr til au pairen per år. Vertsfamilien kan kun ha én au pair om gangen, det skal snakkes norsk til vanlig og vertsfamilien skal representere norsk kultur. Au pairen skal bo hos vertsfamilien under hele kontraktsperioden, og ha eget rom i deres hus. Det skal bli gitt fri kost og losji til au pairen, og minst 5600 kr. før skatt i lommepenger/lønn per måned. Au pairen har krav på feriepenge i samsvar med ferieloven, og det skal også skattes som lønn til Norge. (UDI, udatert). Oppholdstillatelsen til en au pair er tidsbegrenset og gitt på maks to år. I dette ligger det en klar forutsetning om at au pairen

skal forlate Norge ved tillatelsens utløp (Sjøholt, 2016). Au parens visum er knyttet til vertsfamilien, og ikke au paires selv. Dette er noe som automatisk er med på å gi vertsfamilien en viss makt over au paires.

2.3 Arbeidsmigrant?

Ifølge Europarådets avtaler, fastslås det at au paires verken tilhører kategorien student eller arbeidstaker, men en spesifikk kategori med fellestrekk med begge disse kategoriene. (Sjøholt, 2016) På grunn av dette har ikke en au pair like rettigheter som en arbeidstaker, noe vi kan se får negative konsekvenser for au paires, i form av utnyttelse. Som konsekvens av dette, opplever vi at au paires faller utenom samfunnet i Norge, og hverken får en rettssikkerhet som arbeidsmigrant eller som en internasjonal student. Dette fører igjen at au paires havner i en sårbar situasjon, som er lett å utnytte.

2.4 Kulturutveksling eller økonomiske hensikter?

I masteroppgaven av Mari Arntzen Østvoll, 2014, *Globale kvinner – nære relasjoner En kvalitativ studie av rolleforståelse, mening og migrasjon blant filippinske au paires i Norge*, skriver masterkandidaten i sosiologi at au paires migrasjon til Norge og andre vestlige land i stor grad motiveres av en oppfattet økonomisk nødvendighet (Østvoll, 2014, s. 21). Tidligere forskning viser at svært mange filippinske au paires motiveres av å skape et bedre liv med økt livssjanser, gjennom blant annet høyere inntekt (Sollund, 2010. og Stenum 2010). Denne endringen vi ser i at ordningen i større grad brukes som en økonomisk gevinst, kan trekkes paralleller til hvem som velger å komme hit som au pair. De siste to tiårene har au pair-ordningen endret seg betydelig, og en av de mest markante endringene har vært hvem som søker om au pair-visum (Øien, 2009). Før var det hovedsakelig migranter fra vesteuropeiske land, nye EU/EØS-land og USA som kom hit som au paires. I dag utgjør majoriteten av au paires søkere fra “tredjeland”, med Filippinene på toppen (Øien, 2009). Tall fra UDI viste at hele 81% av de som ble gitt au pair-tillatelse var filippinske (Eraker, 2014). I og med at lønnsnivået i de vestlige landene er nokså jevne, er det lett å forstå at den større strømmen med au paires fra det globale sør, og da spesielt Filippinene, kan være en av hovedfaktorene til at au pair-ordningen har endret seg de siste årene, til å gå fra et kulturutvekslingsprogram, til å ha større fokus på arbeid og økonomi.

2.5 Media og ønsket om å avskaffe au pair-ordningen

Det nevnes stadig menneskehandel når de offentlige representantene fra de politiske partiene diskuterer au pair-ordningen. Det kan være vanskelig å definere menneskehandel, hvor går grensene? Ofte vil media ha et ønske om å bruke sjokkerende begreper, for å vekke oppmerksomhet og vinne lesere, og man kan argumentere med at journalister ikke alltid har den fulle oversikten over hva sakene de skriver om virkelig omfatter. Begrepet *menneskehandel* er svært voldsomt, og gjennom andres studier av au pair-ordningen og gjennom mine funn, kan man konkludere med at det i svært få tilfeller kan snakkes om menneskehandel. Jeg har på bakgrunn av dette tatt med begrepet menneskehandel i min oppgave, men velger å hovedsakelig snakke om en maktutnyttelse, eventuelt sosial dumping. Man kan stille seg spørsmålet om hvorfor media fremlegger au pair-ordningen så polarisert, og ikke heller bruker begreper som f.eks sosial dumping.

I et seminar med representanter fra ulike politiske partier, var det kun representanter fra Sosialistiske Venstreparti og Arbeiderpartiet tilstede (Litteraturhuset, 29.03.17). Både Kristelig Folkeparti, Høyre og Fremskrittspartiet fikk tilbudet om å stille opp i denne anledningen, men det var ingen oppmøte fra deres side. Det skal diskuteres om au pair-ordningen bør og skal avskaffes i årets landsmøter. SV, med Kirsti Bergstø som representant, forteller at de ønsker å avskaffe ordningen slik den er i dag. De begrunner det med at ordningen, slik den er i dag, medfører høy risiko for sosial dumping (Suvatne, 2017).

Bergstø har også uttalt seg om saken til VG, der hun sier

De senere årene er det blitt kjent mange eksempler på at reglene tøyes, at au pairene jobber mer enn de skal, at det er mindre kulturutveksling enn det skal være. Det er også flere eksempler på grov utnyttning og svært alvorlige forhold. Det er klare tegn på at mange utnytter ordningen for å skaffe seg billig hushjelp og barnepass, tjenester som ville kostet mye mer ved en vanlig ansettelse (Haugan, 2017a).

Hovedsakelig har de et ønske om å kunne beholde ordningen, men fordi det er så mange som utnytter den, mener hun at de må handle og avskaffe ordningen slik den er i dag. SV har lagt frem et forslag, og i sin helhet ønsker de at regjeringen gjenopptar økonomisk støtte til au pair-senteret, en lovendring som sikrer at familier ikke får anskaffe au pair om en i familien er ilagt straff eller er i forhold som kan føre til fengselsstraff, at familier som grovt eller gjentatte ganger bryter rettighetene til au pairer mister rettigheten til å ha au pair på livstid, endre alternativene for vedtak om utestengelse fra muligheten til å ha au-pair fra ett, tre og fem år til henholdsvis to, fem og ti år og at det må fremlegges politiattest for å godkjenne seg som

vertsfamilie (Haugan, 2017a).

SV får støtte fra blant annet AP, og Ap-nestleder Hadia Tajik har bekreftet dette. Til VG sier hun

Etter så mange år hvor vi har forsøkt å hindre misbruk av au pairer, har vi i Ap nå erkjent at dagens ordning må fjernes. Jeg kan bekrefte at programkomiteen i Arbeiderpartiet foreslår å legge ned dagens au pair-ordning, fordi den ikke lenger fungerer etter hensikten (Haugan, 2017b).

Tajik sier at dagens ordning prisgir vertsfamilien, på bekostning av au pairene. Deres ønske er å avvikle ordningen slik den er i dag, og heller erstatte den med en ny ordning hvor de stiller strengere krav til norskopplæring og at vertsfamiliene forplikter seg til et kulturprogram (Haugan, 2017b).

Flere partier er negative til dagens au pair-ordning, og støtter SV og AP. KrFs talsmann, Geir Bekkevold, og Venstres arbeiderpolitiske talsmann, Sveinung Rotevatn, stiller seg bak utsagnene og forslagene til SV og AP. De konkluderer alle med at au pair-ordningen er med på misbruk og utnytting og at ordningen i dag har lite med kulturutveksling å gjøre, men retter seg mer mot billig arbeidskraft i private, velstående hjem, i favør vertsfamiliene. Også 1. sekretær ved LO-kongressen Peggy Hessen Følsvik, går kritisk mot au pair-ordningen og kaller det for “vestkant-slaveri”. Hun går hardt imot ordningen, og krever at den grove mishandlingen av au pairene må stanses.

Beveger vi oss mot høyre i politikken, finner vi partier som er dels enige i utnyttelseproblematikken av au pair-ordningen, men som ikke direkte ser på avskaffelse av ordningen som en løsning. Høyres arbeidspolitiske talsperson på Stortinget, Arve Kambe, sier de ønsker å beholde ordningen, men viser til viktigheten av å alltid diskutere forbedringer. Statssekretær Torkil Åmland (Frp) hos innvandrings- og integreringsminister Sylvi Listhaug (Frp) har til nå ikke ønsket å komme med en fullverdig konklusjon, men ytrer at de er opptatt av å forhindre misbruk og sosial dumping. De forteller at de vil følge nøye med på ordningen videre (Haugan, 2017b)

2.6 Polarisert

Søker man opp au pair-ordningen i media, kommer det opp utelukkende saker som fremviser utnyttelse, maktmisbruk og det blir i enkelte tilfeller omdiskutert som menneskehandel. Hvis man derimot snakker med organisasjoner eller forskere som har hatt en direkte kontakt med

au pairene, får vi frem et mer positivt syn på ordningen. F.eks. stiller Natalia Ravn-Christensen, daglig leder i Energy Au Pair, seg kritisk til fremleggingen av au pair-ordningen i media. (Se vedlegg 1). Gjennom sin erfaring og tette kontakt med au pairene, mener hun at de aller fleste au pairene er fornøyde med oppholdet og ikke vil reise hjem igjen. I et intervju i NRK2 fra 2009, blir hun stilt spørsmålet om ordningen bidrar til dets hensikt, nemlig kulturutveksling. Hun svarer med at man må se på definisjonen av “kulturutveksling”, og mener at au pairene opplever det også gjennom de små hverdagslige tingene, ikke kun de store aktivitetene vi ofte regner som kulturutveksling.

De lærer helt småting i hverdagslivet. F.eks. lærer de å bruke kniv og gaffel, gå på turer, komme presis. De lærer at barn er likeverdig voksne og flere ting de ikke er vant til hjemmefra. De returnerer hjem med helt nye muligheter til å finne seg en bedre jobb, i og med at de f.eks. kan bedre engelsk. De blir nye mennesker og ser verden på en ny måte (NRK2, nyhetene 23.03.2009).

I et intervju fra 2010 forteller Ravn-Christensen at hun føler au pair-ordningen bidrar til noe positivt, og at det er en form for u-hjelp, hvor man lar folk utvikle seg og tjene penger. Hun går imot media sin kritiske fremvisning av ordningen, og mener at kritikerne, som JURK og politiet kun møter de tilfellene som går galt. Hun mener det er synd media kun fokuserer på det negative (Aaslund, 2013).

Meningene om au pair-ordningen fremvises meget polarisert i media. Det er få som støtter Ravn-Christensen oppfattelse om at au pair-ordningen bidrar til noe positivt for au pairene og hennes mening om at det er svært få tilfeller av maktutnyttelse og utnyttning av ordningen. Derimot mottar hun støtte fra sosiologen Mariya Bikova, som har skrevet doktoravhandling om filippinske au pairer. *“Man må ikke jobbe som en slave fordi man er au pair!”* konstaterer hun (Fossen, 2017). Hennes forskning viser at det kun er de færreste au pairene som opplever å bli behandlet dårlig, men bare dagen etter hun forsvarte sin rapport, ble et ektepar i Oslo dømt til fem mnd. fengsel for misbruk av au pair-ordningen. De skal ha lurt ordningen og anskaffet to au pairer på én gang, overvåket dem med kamera og presset de til å jobbe over grensen på 30 t. uken (Fossen, 2017). *“Slik mediene skildrer det, har denne familien misbrukt ordningen grovt. Et slikt regime er ikke typisk”*, sier Bikova (Fossen, 2017). Hun forteller at hennes informanter også forteller om arbeidstider som går over grensen, men at det da blir kompensert for ekstraarbeidet gjennom f.eks. ekstra fritid, ekstra språkkurs eller eventuelt ekstra betaling (Fossen, 2017).

3 TEORETISK GRUNNLAG

3.1 Migrasjon

En migrant regnes som en person som krysser en administrativ grense, det være seg en kommune, et land eller et kontinent. Det er knyttet opp til mobilitet, bevegelse, og endring av bolig. I følge FNs organisasjonen for migranter, IOM, er en migrant en person som har oppholdt seg utenfor sitt hjemland i mer enn ett år (FN-sambandet, 2017). En migrant kan være frivillig, ufrivillig, lovlig eller ulovlig, permanente eller midlertidige. Det finnes ulike typer migranter; vi har arbeidsmigranter, flyktninger, kvoteflyktninger, internflyktninger, asylsøkere og familieinnvandrere. Årsaken til at folk migrerer er ofte svært komplekst og individuelt, men det kan ofte si noe om situasjonen i hjemlandet til personen. Noen typiske årsaker til migrasjon kan være økonomiske faktorer, sosiale og politiske faktorer, økologiske faktorer eller kulturelle faktorer.

Økonomiske faktorer kan bety et ønske om å bedre en økonomisk situasjon, og at man migrerer for å tjene penger. Ofte migrerer disse migrantene til storbyene, der det er et større utvalg av arbeidsmuligheter, men det er også vanlig å migrere utenlands i håp om å sikre en tryggere økonomi fra et rikere land. Sosiale faktorer for migrasjon, kan være et ønske om å oppdra barn under andre samfunnsmessige forhold, med bedre helsetilbud og utdanningstilbud, eller familiegjenforening. Noen migrerer av kjærlighet, da de har funnet den på den andre siden av jorden. Politiske faktorer kan innebære at landet er preget av en politisk uro, at landet er under diktatur eller krig. De økologiske faktorene går ofte på at det eksisterer en fare for alvorlige naturkatastrofer, eller pga. klimaendringer som påvirker hvor det er mest gunstig å drive jordbruk hvis den er årstidsavhengig. Kulturelle faktorer for migrasjon er ofte meget private, og bærer preg på at man kan føle en kulturell tilhørighet til et annet sted eller land. Disse faktorene kan omhandle et større ønske om ytringsfrihet, likhet eller en religiøs tilhørighet (Koser, 2016, min oversettelse).

For å skrive om migrasjon, er det nødvendig å skrive om befolkning, og det er en sammenheng mellom befolkning og utvikling. "Utvikling handler om å bedre befolkningens livskvalitet, og endringer i befolkningen påvirker samfunnsutviklingen" (Vandsemb, 2015, s. 188). Internasjonale organisasjoner som FN og Verdensbanken anerkjenner også at disse

sammenhengene eksisterer. Utvikling i et land eller samfunn kan være vanskelig å måle, men det finnes flere måleenheter for utvikling, blant annet HDI, som måler forventet levealder, utdanningsnivå og BNP (Globalis, 2017). Man kan også måle utvikling ved hjelp av demografiske faktorer som spedbarnsdødelighet, forventet levealder, fertilitet og mortalitet (Vandsemb, 2015, s. 188).

Ved studier av befolkningsendringer er det særlig to forhold som er viktige. Det første er de demografiske komponentene (fertilitet, mortalitet og migrasjon) som bestemmer befolkningens størrelse og vekst. Det andre er befolkningspolitikken, som er de tiltakene som settes i verk for å styre utviklingen i en bestemt retning (Vandsemb, 2015, s. 199).

Vandsemb skriver at migrasjon er en av de første faktorene man ser etter i befolkningsendringer. Som nevnt er årsaken til at folk migrerer ofte svært kompleks og individuelt, men det sier noe om situasjonen i hjemlandet til personen som migrerer. Ofte er migrasjon en respons på regionale forskjeller i utvikling (Koser, 2016, min oversettelse). Med dette menes at det finnes store variasjoner innad i et land, som påvirker livskvaliteten til innbyggerne. Disse forskjellene i utviklingen påvirker demografiske faktorer, og nesten alle viktige hendelser i en persons liv har demografiske implikasjoner; fødsel, utdanning, ekteskap, graviditet, arbeidsliv, pensjonsalder og død (Vandsemb, 2015, s. 199). Det er derfor meget forståelig at folk ønsker å migrere hvor disse demografiske faktorene er bedre. For noen bedrer det livssituasjonen ved en intern migrasjon, mens andre søker lykken i utlandet.

Et land med en av de raskest økende befolkningen i verden, er Filippinene (Næverdald, 2015). Årsakene til dette er knyttet opp til demografiske faktorer, f.eks. ved at fertilitetsraten er høy, noe som igjen henger sammen med utviklingen av landet. En kjent diskurs til at familier i utviklingsland som mangler en velfungerende velferdsstat ønsker å føde flere barn, er at barn i de situasjonene blir sett på som en økonomisk ressurs (FN-sambandet, 2016).

Befolkningspolitikken er også en faktor som spiller en rolle i befolkningsøkningen i Filippinene. I og med at Filippinene er et svært strengt katolsk land, er styresmaktene konservative på bruk av prevensjon i familieplanleggingen, noe som minsker tilgangen til prevensjon som er med på å øke fertilitetsraten (Næverdald, 2015).

3.1.1 Arbeidsmigrant

“En arbeidsmigrant er en som skifter arbeidsstyrke fra et fysisk sted til et annet” (Andy, WiseGeek, udatert, min oversettelse). Det finnes lovlige og ulovlige arbeidsmigranter. Ifølge ILO eksisterte det omtrent 232 millioner arbeidsmigranter, etter FN’s definisjon av en migrant som “en person utenfor sitt hjemland for 12 år eller mer” (Koser, 2016 s.14, min oversettelse). Anh, som har skrevet om migrasjon og fattigdom i Asia, skriver at migrasjon med et ønske om økonomisk vekst, er en viktig vei ut av fattigdom med en signifikant positiv innvirkning på menneskers livelihood (levebrød) og trivsel (Anh, 2003, s. 43).

En av de største forskjellene vi i dag ser i befolkningsbevegelsen, er feminiseringen av migrasjon. Før så vi at det hovedsakelig var menn som migrerte, men i dag migrerer stadig flere kvinner for arbeid. Denne autonome kvinnelige migrasjonen tenker vi har økt pga. flere årsaker. Det er en økende etterspørsel etter kvinnelig arbeidskraft i enkelte arbeidssektorer, samtidig som det øker en global aksept av kvinnelig økonomisk selvstendighet og mobilitet. Samtidig kan migrasjon være en valgmulighet for å komme unna kjønnsdiskriminering og sosial kontroll. (Anh, 2003, s. 22).

3.2 Kjønn og kjønnsroller

3.2.1 Hva er kjønn

Fordi jeg i min feltrapport har fokus på kvinner, deres rolle, kjønnsrelatert arbeid og empowerment, er det viktig å diskutere kjønn og kjønnsroller. Kjønn og utvikling er et komplekst tema, som er relevant innenfor mange utviklingstematikker (Waldrop, 2015, s.136). Men først, hva er egentlig kjønn? Sosialantropologen Gayle Rubin var den første som delte kjønn opp i “biologisk kjønn” og “sosialt kjønn” i en artikkel fra 1975. Før dette anså man som kjønn for biologisk determinert og dermed noe man ikke kunne forandre på. Rubin lagde et skille mellom biologisk og sosialt kjønn, hvor det sosiale var foranderlig gjennom de sosiale og kulturelle aspekter. Nå kunne man argumentere med at kjønnsroller var tilskrevet av samfunnet. Ved å ha dette skillet, åpnet man for at alle mulige kjønnsroller var tilgjengelig på tross av om man var mann eller kvinne (Waldrop, s.137).

Denne oppfattelsen av kjønn har blitt kritisert, blant annet av Toril Moi, som baserte seg på Simone de Beauvoirs, (en kjent eksistensialistisk filosof, feminist og politisk aktivist) sin kjente uttalelse; “man fødes ikke som kvinne, man blir det.” I 1990 sa Judith Butler, filosof og kjønnsforsker, at det biologiske kjønn er uvesentlig, men at “kjønn er noe man gjør”

(Waldrop, s. 138).

Det er med andre ord ikke lett å definere personer etter et bestemt kjønn, og debatten om kjønn er fortsatt aktuell. Tidligere i år har det vært en debatt om å innføre et tredje sosialt kjønn; *hen*. Dette vil være et kjønn for de som verken identifiserer seg som mann eller kvinne. De som stiller seg positivt til dette er AP, SV, MDG og V. Mer kritiske er KRF, og Knut Arild Hareide, leder av KRF, uttalte seg på Facebook med følgende utsagn:

Det er ikke aktuelt for KrF å støtte en innføring av et tredje kjønn. Kjønnskategoriene mann og kvinne er grunnleggende for både familie og samfunn. Det er viktig å fastholde de to kjønnene som likeverdige og likestilte, men like fullt forskjellige. Å bestrebe kjønnsnøytralitet tror vi er en skivebom og en undergraving av faktiske og fysiske realiteter (Setten, 2017).

3.2.2 Kjønn og arbeid

For å skrive om arbeid, er det viktig å definere skillet mellom lønnet og ulønnet arbeid og produktivt og reproduktivt arbeid. Lønnet arbeid er det vi typisk karakterer som et “arbeid”, med fast “arbeidstid” på en fast “arbeidsplass” (Waldrop, 2015, s. 140). Ulønnet arbeid er alt annet arbeid som utføres uten at man får en form for betaling eller lønn. Representativt for sistnevnte er det husmoren gjør i hjemmet, f.eks. ved vasking og matlaging (Waldrop, s. 140). Skillet mellom produktivt og reproduktivt arbeid går på at produktivt arbeid er arbeid der man produserer varer, som igjen bidrar til en økonomisk inntjening. Reprodktivt arbeid går mer på vedlikeholdelse, eller reprodusere, f.eks. menneskene i husholdet, inkludert barnefødsler (Waldrop, s. 140). Dette arbeidet blir også omtalt som “omsorgsarbeidet” (Waldrop, s. 141).

I moderne og kapitalistiske samfunn, overlapper ofte de to typene for arbeid over i kjønnsroller. Menn knyttes oftest til det produktive og lønnet arbeidet, mens kvinner knyttes i all hovedsak til det reproduktive, ulønnet arbeidet (Waldrop, s. 140). Nancy Chodorows, feminist og sosiolog, har fremlagt en direkte årsak til en universell sammenheng mellom kvinners omsorgsoppgaver og deres undertrykking. Hun sier at det er i den offentlige politiske sfæren hvor valg blir tatt og makten sitter, og at menn oftest sitter der fordi de ikke er bundet til hjemmet slik som kvinner. Kvinner føder og ammer barn, og blir derfor universelt ansett å ha hovedomsorgen for barna. Dette påvirkes av det biologiske kjønn (Waldrop, s. 143).

Det snakkes også om et “det tredje arbeidsskiftet”, som er utpreget i fattige arbeiderklasser. I de familier hvor både mannen og kvinner blir nødt til å arbeide i den offentlige sfæren og

opptjene penger, vil kvinner ofte være utsatt for å arbeide tre arbeidsskifter. Som nevnt er det kvinnens kjønnsrolle som blir knyttet opp mot husarbeid og barnepass, og det er ofte kvinnene som tar seg av huset og barna før de blir sendt avgårde til skolen. Mens barna er på skolen, arbeider både kvinnen og mannen i produktivt arbeid. Imidlertid er det igjen kvinnen som får hovedansvaret med husarbeid om kvelden som f.eks. matlaging, rengjøring og leksehjelp etter arbeidstiden. Dette blir omtalt som “the third shift” (Waldrop, s. 156). På denne måten ser man tydelig at arbeid ofte er kjønnnet.

Rhacel Parreñas som har skrevet om arbeidsmigranter fra Filippinene og reproduktivt arbeid, skriver i sin artikkel at au pair-ordningen befinner seg i et skjæringspunkt mellom kjønnnet migrasjon og reproduktivt arbeid (Parreñas, 2000). Arbeidet til en au pair foregår i den private og intime sfæren, hjemme hos en vertsfamilie. I au pair-kontrakten står det at arbeidet skal bestå av “lettere arbeidsoppgaver som husarbeid og barnepass”, typisk reproduktivt arbeid. Dette kan være en grunn til at det oftest er kvinner som ønsker å være au pair. Dette er viktig videre i oppgaven, i og med at au pair-ordningen ikke blir definert som arbeid, nettopp fordi det karakteriseres som reproduktivt arbeid, som ofte er ulønnet (Østvoll, 2014, s. 13-14).

Uformell sektor er en arbeidskraft hvor økonomien forholder seg utenfor den offisielle næringsvirksomheten (Smukkestad, 2013, s. 27). Arbeidet blir ikke registrert, og det betales ikke skatt. Typiske arbeidssektorer hvor man finner uformelle arbeidstakere er i småhandel, kortvarig lønnet arbeid, håndverksproduksjon og sesong- eller leilighetsarbeid (Smukkestad, 2013, s. 27). Typisk for uformell sektor er småskalavirksomhet, ofte i utviklingsland med svake statsmakter, men det vil alltid forekomme en viss del uformell sektor i alle land (NMS, udatert). Au pair ordningen eksisterer i en gråsoner mellom formell og uformell sektor. Dette grunner i at arbeidet til en au pair foregår i det private hjem og ikke på en fast arbeidsplass med faste arbeidstider. Samtidig kommer au pairene på et eget visum, som verken er arbeidsvisum eller studentvisum med de rettighetene det innebærer. På en annen side blir au pairene registrert som au pair i systemet og betaler skatt av lommepengene de får. På grunn av dette havner au pairene mellom formell og uformell sektor.

3.3 Empowerment

Empowerment handler om en egenmakt, hvor man ønsker å øke kontrollen over sitt eget liv. (Ulstein, 2001). Sosialantropolog Anne Waldrop trekker frem i boken *Utvikling: En innføring i utviklingsstudier* i kapittelet om kjønn og utvikling inn handlingsrom, individfokus og deltagelse som viktige delementer for å kunne oppnå “empowerment” (Waldrop, 2015, s.152). Det er en overgang fra avmakt til makt som ligger i begrepet “empowerment”. Begrepet er vanskelig å oversette, men det brukes ofte myndiggjøring. I oppgaven har jeg valgt å bruke ordet “empowerment, fordi den norske oversettelsen, “myndiggjøring” ikke er en tilstrekkelig nok oversettelse.

Det menes at uansett hvor undertrykt og fattig et individ er, innehar de en kime til makt. Med dette menes en oppfatning om at alle individer har et lite rom hvor de kan ta selvstendige valg. Nyliberalistene sier man må slutte å “sy puter under armene på folk”, men heller se andre som selvstendige individer med mulighet til å ta skjebnen i egne hender (Waldrop, 2015, s. 152).

Det rettes i dag spesielt fokus mot empowerment av kvinner, da kvinner helt fra langt tilbake i historien har vært underlagt en makt av menn i de fleste samfunn. Som nevnt i avsnittet om kjønn og kjønnsroller, er kvinner ofte dårligere stilt enn menn, fattigere, har færre ressurser og mindre makt (Waldrop, s. 136).

3.4 Makt og maktutnyttelse

3.4.1 Tre former for makt

Pierre Bourdieu, en fransk sosiolog og antropolog, har forsket mye på makt og maktrelasjoner. Han hevdet det finnes tre former for makt; økonomisk kapital (penger og eiendom), kulturell kapital (dannelse, språk, verdier) og sosial kapital (tilhørighet, posisjon, nettverk og sosial klasse, også tilknyttet utdannelse). Han kommer med et viktig poeng om at man kan konvertere kapital. Ved å f.eks. ha en økonomisk kapital, kan man kjøpe seg sosial kapital gjennom tilgang til utdanning (Feldberg, 2015, s. 170).

3.4.2 Bonded labour

Maktutnyttelse oppstår ofte når en persons arbeidskraft eller tjeneste står som sikkerhet for tilbakebetaling av en gjeld eller annen forpliktelse til en annen person. Dette kalles for gjeldsslaveri eller “*bonded labour*” (Jordan, 2011). Dette danner et makthierarki, et system som bygger på «den sterkestes rett» (Wikipedia, Hierarki, 2016). Ifølge ILO, er bonded labour den mest utbredte formen for slaveri og maktutnyttelse, med en beregning på at ca. 8.1 millioner mennesker er bundet til et ulovlig gjeldsslaveri (ILO, 2005).

Det fastslås at de fleste som er bundet til en maktutnyttelse gjennom gjeldsslaveri, er mennesker i Sør Asia (Siddharth, 2012). Mange fra Filippinene setter seg i dag i gjeld når de kommer som au pair til Norge, for å betale tilbake for f.eks. emigrasjonen eller flybillettene i de tilfellene vertsfamiliene legger ut for dette.

I dag setter mange filippinske au pairer seg i gjeld, både for å betale en "coach/escort" for å komme gjennom emigrasjonen, for å betale flybillettene i de tilfeller der vertsfamilien ikke betaler denne, og for å betale useriøse formidlingsbyråer i utlandet (Sollund, 2009).

3.4.3 Menneskehandel?

Min erfaring er at au pairene ikke kan uttales som ofre for menneskehandel, men i og med at begrepet menneskehandel ofte blir brukt når au pair-ordningen diskuteres, ønsker jeg å gå nærmere på hva menneskehandel faktisk defineres som. Med dette ønsker jeg å tydeliggjøre hva menneskehandel er, og om au pairene i realiteten blir utsatt for dette. Norsk leksikon definerer menneskehandel som «organisert handel med mennesker, hvor barn, kvinner og menn blir utnyttet til å utføre arbeid og tjenester ved bruk av tvang, vold, trusler, forledelse eller ved å utnytte personens sårbare situasjon» (Gursli-Berg & Bahus, 2017). Denne definisjonen på den slaverilignende virksomheten blir brukt innen rettsstater hvor slik frihetsberøvelse og utnyttelse er ansett som et lovbrudd. Det er en myte at slaveri hører fortiden til, og ifølge tall fra FN arbeider 21 millioner mennesker globalt under tvang, en ny form for slaveri. I dag er menneskehandel svært nært knyttet mot fattigdom (FN-sambandet, 2017). De som er utsatt for et slikt maktmisbruk kommer ofte fra land med lav levestandard, og er høyest sannsynlig blitt fristet med et tilbud om arbeid i et land med høy levestandard, uvitende om konsekvensene (Gursli-Berg & Bahus, 2017). I 2003 trådte norsk lov om menneskehandel i kraft, og den lyder ved paragraf 224 følgende:

Den som ved vold, trusler, misbruk av sårbar situasjon eller annen utilbørlig atferd utnytter en person til

- a) prostitusjon eller andre seksuelle formål,
 - b) tvangsarbeid eller tvangstjenester, herunder tigging,
 - c) krigstjeneste i fremmed land eller
 - d) fjerning av vedkommendes organer,
- eller som forleder en person til å la seg bruke til slike formål, straffes for menneskehandel med fengsel inntil 5 år (Lovdata, 2006).

3.4.4 Sosial dumping

I og med at au pair-ordningen kun ligger i gråsonen til menneskehandel, og at tidligere forskere stiller seg kritisk til å omtale ordningen som menneskehandel, vil jeg heller se på begrepet *sosial dumping* i feltrapporten. Sosial dumping knyttes ofte til migranter, da særlig arbeidsmigranter, hvor utenlandske arbeidstakere arbeider under dårligere vilkår enn de nasjonale arbeidstakerne. Tett knyttet til dette ligger en svekkelse i deres rettigheter når de kommer til minstelønn, arbeidsforhold og trygdesystemet. På grunn av deres sårbare situasjon, er det lett å utnytte disse arbeidstakerne, i og med at de kan ha en opplevelse av at dette uansett er bedre enn slik forholdene er i hjemlandet. I Norge tar disse migrantene ofte på seg de såkalte “møkkajobbene”, som vi ofte finner i rengjøringsbransjen og håndarbeidsbransjen (Eldring, L., m.fl., 2013).

4 METODE

“Samfunnsvitenskapelig metode har til hensikt å bidra med kunnskap om hvordan virkeligheten både i den lille og i den store verden ser ut, og vi må metodisk til verks” (Johannessen, m.fl., 2011, s. 29). Å bruke en metode er å følge en bestemt vei mot et mål, og samfunnsvitenskapelig metode ønsker å få informasjon om den sosiale virkeligheten og hva den forteller oss om samfunnsmessige forhold og prosesser (Johannessen, m.fl., 2011, s. 29).

4.1 Fire faser

Når man forsker med samfunnsvitenskapelig metode, vil man arbeide gjennom fire faser. Disse fire fasene består av følgende; forberedelse, datainnsamling, dataanalyse og rapportering. Denne feltrapporten er resultatet av de fire fasene. Det er her man tenker ut forskningens formål, og skaper en problemstilling som man gjør operasjonaliserbar (Johannessen, m.fl., 2011, s. 32). Datainnsamling består av å faktisk gjennomføre undersøkelsene på. Det skiller seg fra hverdagslige vurderinger i og med at det skal samles inn dokumentasjoner, eller data, som gjenspeiler virkeligheten som undersøkes (Johannessen, m.fl., 2011, s.33). I denne prosessen er det viktig å velge hvilken type metode man vil anvende, kvalitativ eller kvantitativ, ta stilling til utvalgsstrategi og rekruttering for å få mest relevant og reliabel data (Johannessen, m.fl., 2011, s. 33). I den tredje fasen må man analysere og tolke dataen man har samlet inn. Dette arbeidet består av å bearbeide tekst hvis man har samlet kvalitativ data, mens kvantitative funn analyseres og statistikkføres (Johannessen, m.fl., 2011, s. 33). I den siste fasen vil man presentere forskningen gjennom en rapport, med dets krav som det stilles for å skrive en samfunnsvitenskapelig rapport (Johannessen, m.fl., 2011, s. 33).

4.2 Valg av metode, kvalitativ vs. kvantitativ

For å samle inn samfunnsvitenskapelig data kan man benytte seg av to ulike metoder; kvantitativ og kvalitativ metode (Johannessen, m.fl., 2011, s. 31) Når man skal gjøre datainnsamling er det viktig å tenke over hva slags type problemstilling man har, og hvilken metode som egner seg best for få svar på den. Kvalitativ metode tar for seg data om få eksempler i dybden, i motsetning til kvantitativ metode som samler data om mange eksempler i bredden. (Anne Waldrop, 17.10.2017, Metode 1) Med dette mener jeg at kvalitativ metode går i dybden på færre informanter, mens kvantitativ metode samler færre data om flere

informanter. Kvalitativ metode egner seg når man ønsker å samle myk data, som forståelse og meninger om et tema, mens kvantitativ metode egner seg best når man samler hard data, som oftest omhandler fakta og tall.

Jeg valgte å bruke kvalitativ metode fordi jeg gjennom mitt forskningsprosjekt ønsket å samle inn data om au paires personlige opplevelser av å være au pair her i Oslo. Dette er et tema hvor deres personlige erfaringer, synspunkter og oppfatninger rundt au pair-ordningen ønskes å belyses, og det var derfor mest gunstig å ta i bruk kvalitativ metode i feltarbeidet mitt.

4.3 Fra teori til empiri eller omvendt?

“I empirisk forskning går teoretisk referanseramme og data/empiri hånd i hånd” (Johannessen, m.fl., 2011, s. 50). Det finnes tre tilnærminger for å skape en problemstilling og samle inn empiri. Den første metoden kalles induktiv tilnærming, hvor man begynner med empiriske observasjoner, vurderer gjentakende mønstre og slutter til slutt generelle trekk ut som utleder en teori. Deduktiv tilnærming starter med en teori, som man tester gjennom empiriske eksperimenter, hvor man til slutt avgjør om teorien stemmer i praksis. En hypotetisk deduktiv tilnærming er en kombinasjon av de to presist nevnt. Her starter man med en løs hypotese som man tester ut i praksis, og justerer underveis om man finner ut noe ikke stemmer. Deretter tester man igjen til man avgjør en konklusjon (Johannessen, m.fl., 2011, s. 50-51). I min oppgave har jeg valgt en induktiv tilnærming, i og med at jeg gikk ut med oppgaven med en åpen tilnærming for å samle informasjon, for så å komme frem til en analyse.

4.4 Utvelgelsesstrategi

Utvelgelse av informanter er en viktig prosess av alle typer samfunnsforskning. (Johannessen, m.fl., 2011, s.103) For å samle data som svarer på problemstillingen, er det viktig å tenke gjennom hvilken målgruppe som må delta i undersøkelsen. Mest relatert til min problemstilling og det jeg ønsker å finne ut gjennom min forskning, er utvelgelsesstrategien en kriteriebestemt utvelgelse. “Her velges det informanter som oppfyller spesielle kriterier” (Johannessen, m.fl., 2011, s. 109). I og med at det allerede eksisterer kriterier for å få au pair-visum, har jeg de samme kriteriene for utvelgelse da de først og fremst må være au pairer. Det innebærer at de er kvinner i alder 18-30 år, uten egne barn.

4.5 Rekruttering

Det neste steget var å rekruttere informantene, og her brukte jeg snøballmetoden. I og med at jeg hadde en nøkkelkontakt i Norsk Folkehjelp Solidaritetsungdom Bislett, var inngangen nokså klar. Jeg hadde mest sannsynlig ikke fått innpass til au pairene uten denne nøkkelkontakten. Jeg rådførte meg med min feltveileder, som i begynnelsen foreslo å oppsøke, eller rekruttere de på et bestemt sted, nemlig typiske vestkantstrøk der au pairene hovedsakelig befinner seg. For å gjøre dette, følte jeg at jeg generaliserte og forhåndsdomte kvinnene på bakgrunn av deres opprinnelse og rase, noe jeg kjente jeg absolutt ikke var komfortabel med. Dermed oppstod det et etisk dilemma; å oppsøke kontakt med kvinner som typisk “ser filippinske ut”, og anta at de var her som au pair. Heldigvis slapp jeg dette da jeg fikk jeg hjelp via min nøkkelkontakt, som har ansvaret for aktivitetene til au pairene gjennom Norsk Folkehjelp Solidaritetsungdom Bislett. Den første søndagen tok aktivitetssenteret med au pairene til Korketrekkeren, en akebakke i Oslo. På grunn av deres aktivitet i relativt høy fart, forutså jeg at det ville bli vanskelig å rekruttere au pairene fra kjelken. Dermed så jeg meg nødt til å vente med rekruttering til neste søndag med aktivitet.

Min første mulighet til rekruttering var da min nøkkelkontakt fra Norsk Folkehjelp Solidaritetsungdom Bislett tok med au pairene til Fredriksten festning, med oppmøte på au pair senteret først. Det var sjokkerende stort oppmøte. Hele 46 au pairer stod påmeldte på listen og var klare for tur, og det var 24 på venteliste som vi ikke hadde plass til å ta med i den innleide turbussen. Jeg observerte at de var nokså grupperte, og det virket som at de fleste kjente noen fra før av og hadde sin “*gjeng*”. På grunn av det høye oppmøtet av au pairer, merket jeg at det var vanskeligere å komme i kontakt med dem, nettopp fordi de var så mange. Nok en gang fikk jeg innpass til au pairene gjennom min nøkkelkontakt som satt i gang en samtale mellom meg og au pair-kvinnene.

Det var lettere sagt enn gjort å få til å møte au pairene for et intervju, og jeg skjønnte kjapt at jeg hadde med svært travle damer å gjøre. De fleste hadde kun tid til å møtes på kveldstid. Gjennom snøballmetoden, hvor jeg som forsker forhører meg med informantene om de har kjennskap til andre som har relevans for temaet som undersøkes, (Johannessen, m.fl., 2011, s. 124), fikk jeg rekruttert nye informanter etter hvert intervju. Snøballmetoden ble derfor en avgjørende metode i mitt feltarbeid. (Se vedlegg 2 for liste over informantene).

4.6 Intervju

Den mest utbredte formen for kvalitative intervjuer, er semistrukturerte intervjuer. Fordelen med slike intervjuer, er at det åpner for oppfølgingsspørsmål, refleksjon og spontante endringer underveis (Johannessen, m.fl., 2011, s.137-138). Å ha muligheten til å grave i informantens svar og stille oppfølgingsspørsmål, gir nytte av seg ved at det ofte er der den viktige informasjonen ligger. Samtidig vil oppfølgingsspørsmål oppmuntre til en refleksjon for informanten, noe som vil styrke kvaliteten av dataen. Dessuten gir bruken av semistrukturert intervjuguide informanten også muligheten til å føre samtalen, noe som bygger fleksibilitet av intervjuet. Ved å stille åpne spørsmål, vil informanten svare med egne ord, og forskeren har dermed i liten grad innvirkning på svarene, noe som gir data med kvalitet (Johannessen, m.fl., 2011, s. 137). Dette lå til grunn for mitt valg om å anvende meg av semistrukturerte intervjuguider.

Den intervjumetoden som egner seg best i kvalitative undersøkelser, er dybdeintervjuer. I et dybdeintervju kommer du i dybden på informanten, og kan stille spørsmål som ønsker å belyse personlige erfaringer (Johannessen, m.fl., 2011, s. 136-137). Dette er hovedgrunnen til at jeg valgte å gjennomføre dybdeintervjuer med mine informanter.

I begynnelsen benyttet jeg meg av en spørreundersøkelse jeg hadde laget, og lot au pairene svare på korte konkrete spørsmål. Spørreundersøkelsen spurte etter alder, opprinnelsesland, utdannelsesbakgrunn, familiebakgrunn, hvilke rettigheter de hadde som au pair, hvor mye penger de tilbakeoverførte til familien i hjemlandet, hvor fornøyde de var med relasjonen til vertsfamilien og hvor fornøyde de var helhetlig med å være au pair i Oslo. Kriteriet for kvantitativ data er, som tidligere nevnt, at man samler mindre data om flere informanter. Jeg kontaktet i stedet lederen av den offisielle Facebooksiden til au pairene, Au Pair Center/ On Equal Terms/ Norway, i håp om å kunne rekruttere flere respondenter på den måten, men fikk som svar at “Au pair Centers Vegg er bare for Solidaritets Ungdommen som kan benytte seg av den for å gi informasjon til au pairene om hvor de kan møtes til aktiviteter på søndagene”. Jeg valgte da å utelukke bruken av spørreundersøkelsen, i og med at jeg hadde fått for få respondenter til at dataen hadde vært reliabel for en kvantitativ undersøkelse, og benyttet meg heller av sekundærdata.

4.6.1 Gjennomføring av intervjuene

Jeg har holdt åtte dybdeintervjuer med au pairer, en fokusgruppe med to au pairer, ett ekspertintervju og mottatt et skriftlig intervju av en ekspert og to au pairer. Til sammen har jeg samlet inn primærdata fra 13 personer. I begynnelsen av hvert intervju spurte jeg informanten om de ønsket intervjuet på norsk eller engelsk. I og med at au parene kom fra det globale sør og kunne ha variert nivå av norskkunnskaper, utformet jeg en kopi av intervjuguiden på engelsk, som jeg forhørte meg om de ville bruke i begynnelsen av hvert intervju. Flere au pairer ønsket å utfordre sine egne norskkunnskaper, og ville gledelig holde intervjuet på norsk, men intervjuene foregikk hovedsakelig på engelsk.

Jeg hadde i forkant møtt ca. halvparten av au parene fra før gjennom rekruttering på et bestemt sted, mens den andre halvparten var nye au pairer jeg fikk kontakt med gjennom de jeg hadde blitt kjent med personlig. Det gikk bra å holde intervjuene, og jeg trives veldig godt i rollen som intervjuer. Hvert intervju tok omtrent en time. Jeg holdt de veldig uformelt, møttes gjerne på en kafè og ønsket å fremstå som mest mulig likestilt. Flere av au parene har vist tydelig at jeg er blitt en venn, en relasjon jeg ønsket å holde under intervjuene, og som jeg har satt pris på. Jeg tror dette har vært med på å skape tillit og resultert i reliabel empiri. Reliabilitet går ut på om dataen man har samlet inn er pålitelig informasjon om det valgte temaet. "Reliabilitet knytter seg til nøyaktigheten av undersøkelsens data, hvilke data som er brukes, den måten de samles inn på, og hvordan de bearbeides" (Johannessen, m.fl., s. 40).

Jeg tok selv rollen som skribent av notater under av intervjuene, og jeg valgte å skrive for hånd. Det gikk greit, og jeg føler selv jeg mestret godt å ha fokus på informanten samtidig som jeg skrev notater. Under intervjuene var det viktig for meg å ikke skape avstand mellom meg som forsker og de som informanter. Dette var en årsak til at jeg bevisst valgte å ta notater for hånd, i og med at en PC'skjerm kunne vært med på å skape avstand både fysisk og som et materielt gode tilhørende en økonomisk kapital. Dette har jeg en ambivalent tilnærming til når det gjelder au parene i Oslo. På den ene siden befinner de seg i et vestlig samfunn, som forhåpentligvis er et sted de føler seg hjemme og velkommen. Men på den andre siden er det viktig å ha i minne at de kommer fra mindre utviklede land, og kanskje har færre ressurser enn den gjennomsnittlige nordmann.

Den andre årsaken til at jeg valgte å ikke anvende meg av PC, men ta notater for hånd, var med tanke på mitt hovedformål om å holde uformelle intervjuer. Opplevelsen av et intervju

blir mye mer formell med en gang man tar opp PC'en og skriver på den, i stedet for å ta opp en liten notatblokk. I og med at jeg ville oppnå en lettere stemning rundt samtalene hvor vi kunne snakke om tyngre temaer på en vennskapelig måte, valgte jeg å skrive notatene for hånd.

4.6.2 Gruppesamtale

Gruppesamtaler, også kalt fokusgrupper, egner seg godt når man ønsker å få informasjon om informantenes holdninger, oppfatninger, reaksjoner og motivasjoner (Johannessen, m.fl., 2011, s. 151). “Gruppesamtaler foretrekkes fremfor intervjuer når forskeren ønsker å avdekke en *bredde* av synspunkter, holdninger, erfaringer og fortolkninger, fremfor fyldig og detaljert informasjon fra enkeltindivider” (Johannessen, m.fl., s.151), og var akkurat det jeg ønsket å belyse gjennom min problemstilling. På bakgrunn av dette, organiserte jeg en minigruppe med et to a pairer som var venninner, i håp om å få i gang en diskusjon rundt temaene, og forhåpentligvis kunne trekke paralleller og ulikheter mellom deres opplevelse av det å være au pair her i Oslo. Det jeg erfarte gjennom gjennomføringen av gruppesamtalen, var at det utmerket seg en *leder* i gruppen. Med dette mener jeg at den ene au pairen tok mer styring av samtalen, og alltid svarte først på spørsmålet, for så å la den andre au pairen svare. Det forekom sjelden en diskusjon de to imellom, og de få gangene det gjorde det, foregikk den på filippinsk, et språk jeg ikke forstår og dermed ikke kunne trekke noen konklusjoner fra. Intervjuet tok omtrent to timer, noe som betydde at hver au pair fikk omtrent en time hver til å svare på, i likhet med au pairene i enkeltintervjuene. Min opplevelse av gruppesamtalen var at jeg holdt to intervjuer på en og samme tid, noe som var nokså omfattende både under intervjuet, og da jeg transkriberte intervjuet etterpå. Jeg erfarte ingen positive utfall som utmerket seg av å gjennomføre en gruppesamtale, og holdt dermed kun det ene.

Under intervjuene observerte jeg at de stilte gledelig opp på intervjuene, og ofte tok de initiativ selv til å tilby seg som informant. Jeg merket at de hadde veldig lyst til å ta del i prosjektet mitt, og at de ville dele sin historie med meg og feltrapporten. Det var viktig for dem å få sine stemmer hørt. I slutten av intervjuet, besvarte de det ene spørsmålet ofte med å takke for at jeg ønsker å ta opp en sak som er viktig for dem, men at deres stemmer sjeldent kommer frem, derimot kun fokus på de alvorligste au pair-sakene. De følte seg viktige og bæret og satt i fokus.

4.7 Observasjon

“Observasjon som metode egner seg godt når forskeren ønsker direkte tilgang til det han undersøker, for eksempel samhandling mellom mennesker, hvordan sosiale fenomener oppstår og utfolder seg, og hvordan de kan tolkes” (Mason, 2002, s.118) Jeg har brukt metoden deltakende observasjon, noe som gir forskeren en nær kontakt med informantene, felten som ønskes kunnskaper om og situasjonene man vil samle data om (Johannessen, m.fl., 2011, s. 126). På grunn av at au pair-situasjonen foregår i private hjem, valgte jeg å heller foreta meg deltakende observasjon gjennom deres tilbud av kulturutveksling gjennom Norsk Folkehjelp Solidaritetsungdom Bislett.

4.8 Metodiske refleksjoner

4.8.1 Etikk og retningslinjer 89

Som forsker er det viktig å hele tiden arbeide med forskningsetiske prinsipper i bakhodet. Forskningen må til enhver tid underordne seg etiske prinsipper og juridiske retningslinjer, som handler om en vurdering av om handlinger er riktige eller gale. Dette er viktig fordi jeg som forsker har en viss makt og kontroll gjennom min fremlegging av datafunn, som kan gi konsekvenser for andre mennesker (Johannessen, m.fl., 2011, s. 89). Etikk spiller rolle i all type forskning, men spesielt i samfunnsforskning, fordi denne måten å forske på i stor grad berører enkeltmennesker og forhold mellom mennesker. Min oppgave om au pairer er absolutt et eksempel på dette, da de er en sårbar gruppe med informanter, f.eks. fordi de oppholder seg i et fremmed land med svekket ressurser. Min fremlegging av deres påstander er dermed kritisk.

Etikken kan deles inn i tre viktige hensyn som forskeren må ta. Det første handler om informantens rett til selvbestemmelse og autonomi, hvor informanten selv må bestemme over sin deltagelse, gi uttrykk for frivillig samtykke til å delta og at de på hvilket som helst tidspunkt kan velge å trekke seg fra forskningsprosjektet. Det andre hensynet er forskerens rett til å respektere informantens privatliv. På grunn av dette har jeg valgt å anonymisere informantene, slik at deres private informasjon ikke kan identifiseres og trekkes tilbake til dem. Det siste hensynet en som forsker må ta er et ansvar for å unngå skade. Med dette menes å være varsom ved forskning som berører sårbare og følsomme områder som det kan være vanskelig å komme seg ut av igjen, samt å utsette informantene for minst mulig belastning. (Johannessen, m.fl., 2011, s. 91-92)

4.8.2 Døråpner

Ordet døråpner brukes som metafor om mennesker som kontrollerer informasjon, og som kan gi formell eller uformell tilgang til settingen - det vil si til de miljøer, situasjoner og deltakere som forskeren kan innhente informasjonen i eller fra gjennom observasjon eller intervju (Johannessen, m.fl., 2011, s. 123)

Som forsker kan man si at man ofte er helt avhengig av å ha en døråpner, en nøkkelkontakt som kjenner ditt felt og har tilgang til dine informanter. Ofte vil felten være utrolig utfordrende å få tilgang til uten en slik døråpner. Det er viktig å etablere tillit til døråpneren, slik at man fremstår som seriøs og ikke vil misbruke den informasjonen man får tilgang til (Johannessen, m.fl., 2011, s. 123). Uten min nøkkelkontakt ville det nærmest vært umulig å få tilgang til mitt ønskede felt, og jeg har i min feltoppgave vært helt avhengig av denne nøkkelkontakten.

4.8.3 Opptak

I min datainnsamling valgte jeg å gå bort i fra bruken av lydopptaker. Det var et etisk dilemma for meg om jeg ønsket å ta lydopptak av intervjuene eller ikke. I anledning et intervju, kan man stille informantene spørsmålet om å ta opp intervjuet på en lydopptaker. Det skal også informeres om at de er anonymiserte på opptaket både ved begynnelsen og slutten av ethvert intervju (Johannessen, m.fl., 2011, s. 146-147). I og med at jeg visste det forekom en mulighet for at au parene kunne snakket imot verstfamilien sin, ønsket jeg å holde intervjuet slik at de følte seg så trygg som mulig, mtp. at de skulle føle seg frie til å fortelle meg åpent om deres opplevelse av å være au pair. Hvis jeg hadde fått intervjuene på opptak, tenkte jeg at de kunne frykte at lydopptakene kunne blitt tatt i bruk imot dem ved senere anledning, noe som kunne svekket tilliten mellom meg som forsker og au parene som informanter, og dessuten reliabiliteten av empirien. Derfor gikk jeg bort i fra å bruke lydopptaker under intervjuene.

4.9 Validitet

Når man samler inn data, samler man ikke direkte inn virkeligheten, men en representasjon av den. På grunn av dette er det viktig å stille seg spørsmålet om dataen man har samlet inn er en god og relevant fremstilling av det feltet man har undersøkt, eller om dataene er valide (Johannessen, m.fl., 2011, s. 69-70). En faktor som er med på å svekke bekreftbarheten av dataen jeg har samlet inn, er at det er umulig å trekke en konklusjon for alle au parirer i Oslo,

gjennom å kun ha snakket med 11 au pairer. På grunn av en tidsklemme jeg var satt i, var det svært vanskelig å rekruttere flere og få til flere intervjuer. Au parene erfarte jeg dessuten var svært opptatte kvinner. Jeg skulle selvfølgelig ønske jeg fikk intervjuet flere, men dette prosjektet krevde nok mer tid enn det jeg hadde, for at det skulle blitt fullstendig reliabelt. Jeg tror likevel det innsamlede materialet bidrar til å svare på problemstillingen.

4.10 Evaluering 229

I et forskningsprosjekt er det viktig å samle inn data med kvalitet. Det diskuteres hvorvidt man kan bruke begrepet reliabilitet på kvalitativ data, noe jeg har samlet inn, eller om man må bruke begreper som pålitelighet, troverdighet, overførbarhet og bekreftbarhet som mål på kvalitative undersøkelser (Johannessen, m.fl., 2011, s. 229) Jeg velger på grunn av dette å rette et eget kritisk blikk mot mitt eget feltarbeid, og å undersøke hvorvidt min data virkelig avspeiler de fenomener og variabler gitt problemstillingen jeg ønsker å besvare (Johannessen, m.fl., 2011, s. 230). Det jeg ser som kan svekke troverdighet og pålitelighet av min datainnsamling, er at jeg har rekruttert au pairer fra samme feltarena, nemlig de som deltar på søndagsaktivitetene gjennom Norsk Folkehjelp. Det er vanskelig å komme i kontakt med de ellers, i og med at de arbeider og bor i private hjem, men de som har kontakt med Norsk Folkehjelp senteret og deres tilbud, har til en viss grad allerede gode ressurser. De som stiller med dårligere ressurser, og som da kanskje er utsatt for utnyttning og i verste fall menneskehandel, vil mest sannsynlig ikke ha muligheten til å delta på søndagsaktivitetene. Dette er med på å sette au parenes opphold her i Oslo i et bedre lys, enn hva realiteten kanskje er.

4.11 Metodiske utfordringer

4.11.1 Bytte av feltland

I begynnelsen av skoleåret deltok jeg på feltforberedende seminarer for et annet land, og hadde et prosjekt sammen med en annen gruppe til dette landet med utarbeidet feltprosjekt. På grunn av personlige årsaker ble det besluttet to dager før avreise at jeg måtte bytte feltland til Norge. Dette medførte at jeg måtte begynne helt på nytt med forberedelse, utarbeide nytt prosjekt med ny problemstilling, og få kontakt med nye informanter. Som følge av dette har jeg hatt mindre tid til feltarbeidet og også på å skrive feltoppgaven. Det var utfordrende å omstille seg, utarbeide et prosjekt på kort tid, arbeide alene og i tillegg ha det psykiske stresset rundt omstendighetene sammen med tidsbegrensningene.

4.11.2 Underveis/datainnsamling

Utfordringene underveis var først og fremst å rekruttere informanter, i og med at de kun hadde arrangerte aktiviteter hver søndag. Da den som hadde ansvar for annenhver søndag ikke var lett å få tak i, medførte dette en utfordring for meg. Jeg forsøkte å rekruttere au pairene gjennom andre steder, f.eks. ved senteret til Norsk folkehjelp, som hjelper au pairene med rettssikkerhet. I og med at de som kom dit som oftest var i en sårbar situasjon, mente hun jeg snakket med som arbeidet der at det var ugunstig å ta kontakt med de som kom dit. Hun ba meg derfor sende en mail til ledelsen, med informasjon om prosjektet, slik at de kanskje kunne hjelpe meg videre. Dette ble ikke videre fulgt opp. Aktivitetsansvarlig, som hadde ansvaret for de søndagene min nøkkelkontakt ikke jobbet, var også svært vanskelig å få tak i, med flere ubesvarte henvendelser. Av dette erfarte og lærte jeg at vi som forskere til en viss grad ikke blir sett på som viktige og prioritert. Det er derfor viktig at jeg som forsker tør å mase, tør å ta opp telefonen og ringe en ekstra gang.

5 EMPIRI OG ANALYSE AV DATA

5.1 Hvem er au pair-kvinnene?

I henhold til reglementet, er au pair-kvinnene kvinner i alderen 18-30 år, og de jeg har snakket med har vært alt i fra 21-30 år+, de fleste i alderen 26-30 år. De har alle høyere utdanning og en bachelorgrad i ulike felt, en indikator på at de kommer fra middelklassen. Som tidligere nevnt har jeg intervjuet kvinner hovedsakelig fra Filippinene (7 informanter), men også fra Ukraina (2 informanter), Tyskland (1 informant) og Brasil (1 informant). De er alle ugifte og har ingen barn i hjemlandet, men noen har fått seg kjæreste gjennom oppholdet sitt i Oslo. Det er viktig å ha i baktankene at au pair-kvinnene er individer, med individuelle tanker, følelser og opplevelser av det å være au pair. Det de derimot har til felles, etter min analyse, er at de er eventyrsøkende og modige kvinner.

Av personlighetstrekk og interesser er de like forskjellige som det finnes ulike historier av au pair-oppholdet. Noen av au pair-kvinnene elsker å lage mat, mens andre vil heller vaske. Noen vil helst gjøre husarbeid, mens andre vil ha mer kontakt med barna. Noen er sosiale og vil tilbringe mye tid med vertsfamilien, mens andre trenger mer alenetid eller vil heller være med vennene sine. Til Donica hadde vertsfaren sagt *“you like to be with your friends more than with us”* (Donica, 06.04.17), mens Loysa pleide å sove med vertsfamiliens barn av fri glede (Loysa, 24.02.17). Det varierer med andre ord hvor mye kontakt au paires selv søker til vertsfamilien og hvilke arbeidsoppgaver de trives med.

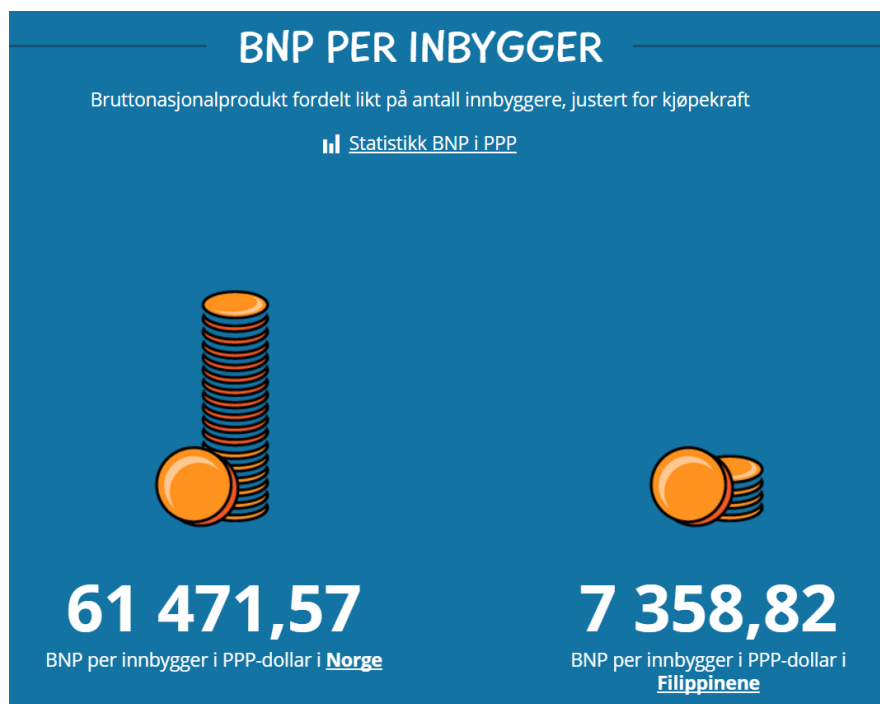
Likeledes er deres interesser like varierte. Loysa forteller at det var koselig med fritid, men at det kunne bli kjedelig noen ganger. Da valgte hun heller å leke med barna. Ellers pleide hun å dra i kirken, spise ute og hadde piknik om sommeren (Loysa, 24.02.17). Det er flere som er aktive i kirken, og flere au pairer valgte å dra i kirken i stedet for å delta på søndagsaktivitetene som Au Pair-senteret arrangerte. Aktivitetsansvarlig, Regina Deana Cruz Pascual, fortalte at dette kunne være en årsak til lite oppmøte enkelte søndager. Østvoll, som har skrevet en masteroppgave om rolleforståelse, mening og migrasjon blant filippinske au pairer i Norge (2014), oppsøkte sine informanter i den katolske kirken og skriver i sin rapport at svært mange med filippinsk bakgrunn, og som er au pairer, deltar der (Østvoll, 2014, s. 26).

På fritiden går det i kjente aktiviteter, f.eks. gåturer rundt Sognsvann, sykling og tennis. Noen ganger slapper de av med TV og film, eller lager middag med vennene sine. De har

overnattinger både som vertinner og hjemme hos vennene sine. De leser, driver med fotografi og shopper. Noen deltar også på språkkafeer på Sagene frivilligsentralen. Det kan minne mye om fritiden til andre sysselsatte. Imidlertid forteller de at det norske samfunnet er litt lukket, og at det er vanskelig å bli kjent med nordmenn. Mange får omgangskretser med andre au pairer. “Nordmenn er mer introverte” (Kendi, 03.03.17), og Kate forteller at hun ikke møter så mange nordmenn (Kate, 01.03.17). Dette er en faktor som kan svekke utbyttet av au pair-ordningens hovedformål av kulturutveksling, i og med at au pairene opplever det som vanskelig å få en fot inn i den norske kulturen i samvær med nordmenn, foruten om gjennom verstfamiliene sine.

5.1.1 Et ønske om au pair-visum til Oslo

Media fremlegger det slik at den primære årsaken til at kvinnene, og da spesielt de fra Filippinene, ønsker å komme hit på au pair-visum, er pga. økonomiske gevinster. På 60-tallet var Filippinene et av Asias rikeste land, men etter to tiår under Ferdinand Marcos styre, utviklet ikke landet seg parallelt med de andre sørøstasiatiske landene. På 90-tallet opplevde de en god økonomisk vekst igjen, men ble rammet av den asiatiske finanskrisen i 1997. I de senere årene opplever Filippinene en jevn økonomisk vekst, men er sterkt avhengig av utenlandslån (Globalis, 2017).

Figur 1. Statistikk hentet fra Globalis, FN Sambandet. Hentet fra

[http://www.globalis.no/Land/Sammenlign-land/\(country1\)/306/\(country2\)/231](http://www.globalis.no/Land/Sammenlign-land/(country1)/306/(country2)/231)

Hvis vi sammenligner BNP i PPP-dollar i Norge og Filippinene fra den nyeste statistikken, finner vi store økonomiske forskjeller. I Norge er BNP per innbygger i PPP-dollar 64.471,57, mens i Filippinene er den kun på 7.358,82. (Globalis, 2017). Man kan på bakgrunn av dette absolutt forstå at økonomiske hensikter kan være en årsak til at det migrerer så mange filippinere til Norge på au pair-visum, på tross av at hovedformålet med au pair-ordningen er kulturutveksling. Lene Løvdal fra JURK skriver at så lenge ordningen omfatter land med så store inntektsforskjeller, vil ordningen bli brukt til økonomisk gevinst (Løvdal, 2012).

På tross av dette, viser mine data at et markant flertall av kvinnene ønsker å komme hit pga. kulturutvekslingen, og at de enten ser på pengene som en bonus, eller at det er andreprioritet. Flere forteller at det er en opplevelse for livet, og en stor mulighet for dem til å reise. Det er noen som har en relevant bakgrunn og arbeidserfaring som lærere eller andre yrker hvor man har mye med barn å gjøre. Norge og Skandinavia generelt er veldig fjerne land for mange av au pairene, noe som vekker interesse og nysgjerrighet. I hjemlandet lærer de om skandinavisk historie på skolen og får se bilder, men det er ikke det samme som å være her. Clarissa forteller om hennes forestilling av Skandinavia som noe eventyrlig.

Det er veldig bra å være au pair, spesielt for oss fra Filippinene. Vi får muligheten til å reise til Europa eller USA. I Filippinene er det alle jenters drøm! Europa er et fint kontinent, med snø! Det er nesten eventyrlig. Jeg liker snøen, det er mer spennende enn Filippinene! (Clarissa, 02.03.17).

Det er flere som deler hennes interesse for skandinavisk mytologi, og da spesielt interessen for vikingene. Da Angela var 15 år, leste hun om vikingene og norrøn mytologi. Hun har alltid vært interessert i historie, og ønsket å komme til Oslo som au pair for å lære om kulturen her. *“Det virket interessant og som en mulighet for meg til å bli kjent med nye mennesker fra andre land”* (Angela, 08.03.17). I mitt intervju med Mariya Bikova, forteller hun at hennes funn i doktorgradsavhandlingen om filippinske au pairer i Norge støtter det at flere au pairer velger å være au pair i Norge fordi de er genuint interessert i Norge og norsk kultur (Bikova, 09.04.17).

Når det kommer til aspektet om penger, forteller de at det er godt å ha, men ikke hovedårsaken til at de ble interessert i å komme som au pair. Enkelte, da spesielt kvinnene fra europeiske land som Ukraina, forteller at de hadde tjent mer penger i hjemlandet med jobben de hadde, enn det de får av lomme penger som au pair her. For de filippinske kvinnene er

situasjonen litt annerledes. De forteller at det er stor konkurranse og et stort press på høyere utdanning, og at det er få jobber å få i hjemlandet. Donica har fått en ny oppfattelse av penger av oppholdet sitt som au pair. *“It changed my attitude towards money, it will always be equal to what you spend”*, forteller hun og sier at lommepengene på 5600 NOK i mnd. er mye penger i Filippinene, men ikke når man lever og bor i Norge (Donica, 06.04.17).

Penger har uansett en betydning spesielt for de filippinske kvinnene. Et flertall av de forteller om hvor stor mulighet det er for dem å reise gjennom au pair-ordningen. Ved denne ordningen får de et sted å bo, i opptil to år. Mange av de forteller at de aldri hadde hatt råd til å reise så langt og så lenge av egen inntekt fra en jobb hjemlandet. På denne måten bidrar au pair-ordningen til en empowerment, i og med at kvinnene øker sitt handlingsrom (Waldrop, 2015, s.152). *“My main reason to be an au pair, was because I wanted to travel. It’s much cheaper to travel to other countries from Norway than from the Philippines”*, forteller Eya til meg (Eya, 15.03.17). Det er flere au pairer som har fått oppnådd drømmene sine om å reise. En av au pairene som viste meg hvilken mulighet det er for dem å reise mens de er au pair, var Summer. I løpet av sin tid som au pair i Oslo på hittil seks mnd., hadde hun klart å reise til Roma, Monaco, Frankrike, Belgia, Berlin og Spania, samt at hun skal til Hellas til sommeren (Summer, 03.03.17). Når jeg spør au pair-kvinnene om de hadde valgt å bli au pair om de hadde hatt råd til å reise slik de vil på egenhånd, er de usikre på hva de vil svare. De fleste innrømmer at de ikke ville valgt å bo hos en annen familie og gjøre lett husarbeid for dem, hvis de hadde muligheten til å reise på egenhånd. Man kan si at det økonomiske spiller en viss rolle, selv om hovedårsaken til at de ønsker å komme hit på au pair-visum er kulturutveksling, reise og opplevelsen.

Den siste årsaken til at kvinnene ønsker å bli au pair, er at de søker en selvrealisering og personlig utvikling. Spesielt de yngre au pairene er stolte over at de har reist så langt på egenhånd, til et fremmed land med en helt fremmed kultur, at de lærer et nytt språk og nye verdier. De opplever at de vokser av å være au pair og blir selvstendige kvinner, med et nytt perspektiv på livet. Man kan konkludere med at selve reisen og det å oppholde seg her som au pair med de utfordringene det bringer med seg, bidrar til en empowerment for kvinnene.

5.1.2 Et overlegent flertall av au pairer er kvinner, men hvorfor?

I starten av feltarbeidet falt det meg naturlig å ha fokus på kvinner i en feltoppgave om au pairer. Men etter mitt første møte med dem, oppdaget jeg at det også fantes mannlige au pairer, selv om de var i betraktelig mindretall. Det finnes i dag et overlegent flertall av kvinnelige au pairer, men dog også mannlige. Disse mennene skrives det lite om, og jeg var i startfasen av prosjektet nærmest uvitende om at det fantes mannlige au pairer. Jeg tok meg selv i å stille spørsmålet om hvorfor det er så få mannlige au pairer?

Det første argumentet til dette, knyttes opp til det kjønnsbaserte arbeidet som foregår i en au pair-kontrakt. Det står i kontrakten at arbeidet kun skal innebære “lett husarbeid eller barnepass”. Dette er arbeid som typisk karakteriseres som reproduktivt arbeid, som er skrevet om tidligere i det teoretiske kapittelet. Arbeidet går på vedlikeholdelse av et hus, og å reprodusere, noe som inkluderer barnefødsler (Waldrop, 2015, s. 140). Roller knyttet opp til kjønn, gjør at det oftere er kvinner som arbeider med reproduktivt arbeid. Fordi kvinner ofte ammer, blir de automatisk knyttet til hjemmet og barnet. Ofte vil det være kvinner som trekkes mot “omsorgsarbeidet”. Dette kan være en mye mulig årsak til at de fleste som ønsker å være au pair og som søker au pair-visum er kvinner. Dette støttes opp med funnene til Østvoll, og hun skriver i rapporten at “Filippinske menn har tradisjonelt sett migrert for å arbeide i sjøfart og i byggebransjen, mens filippinske kvinner i stor grad har migrert for å arbeide med omsorgs- og husarbeid” (Østvoll, 2014).

Det andre argumentet til at de fleste au pairer i Oslo er kvinner, går ikke direkte ut på au pairenes interesser, men vertsfamilienes ønsker. Arbeidet til en au pair foregår i det man anser som den private, intime sfære. I ett hjem. Hjemmet er noe av det mest private og personlige vi har og der man har det mest dyrebare; familien sin. Etter å ha snakket med flere au pairer i observasjonsmetoden, kom det frem at vertsfamiliene helst ikke ønsket å ha mannlige au pairer, spesielt med tanke på at au pairen vil ha en nær kontakt med barna. Man kan med dette trekke konklusjonen om at både kjønnsroller og holdninger hos au pairen og vertsfamiliene spiller en rolle i hvorfor de fleste au pairer er kvinner.

5.1.3 Rettighetene

Som au pair har du flere rettigheter, og jeg var interessert i å finne ut hvor stor grad au parene var bevisste på hvilke rettigheter de hadde. Mine funn er at alle au parene var klar over hvilke rettigheter de har. Allikevel opplever noen au parer at vertsfamiliene ikke følger alle retningslinjene.

Når det kommer til kost og losji, skal vertsfamilien dekke dette for au pairen under hele oppholdet, og de har krav på eget soverom. Alle informantene mine fortalte at de hadde eget soverom, med unntak av en au pair, som senere byttet vertsfamilie. Hun hadde måtte dele rom med barna i familien. Det var flere som hadde eget rom i kjelleren, og en au pair hadde sin egen leilighet, som en hybel, i hagenl. Noen hadde eget bad. Alle spiste middag med vertsfamilien. *“I have my own bedroom, with my own bathroom and a livingroom with a huge TV”*, ler Clarissa. *“I don’t own my own kitchen, because we eat together. I think that’s better anyways, because I can then learn more about the culture here. ‘Fiskekaker’ is my favourite dish”*, forteller hun, mens hun ler igjen, litt småsjenert over å snakke på norsk (Clarissa, 02.03.17).

Alle au parer har rett på å få norskkurs dekket av vertsfamilien. Dette var en rettighet som ble fulgt i ulik grad av vertsfamiliene. Loysa forteller at hun ikke fikk norskkurs dekket av vertsfamilien sin, og at hun ikke turte å be om det. I stedet tok hun norskopplæring privat og betalte selv (Loysa, 24.02.17). Kate fikk heller ikke dekket norskopplæring, og hun betalte også selv. *“Han forteller at han betaler jo for SIM-kortet mitt og mobilen i stedet, noe som er utenfor kravene til vertsfamilien. Han er gjerrig”*, forteller hun, og betalte også for norskkurset selv (Kate, 01.03.17). Clarissa derimot forteller at hennes vertsfamilie ikke er veldig rike, men veldig generøse og betaler for norskkurs og bøker (Clarissa, 02.03.17). Kendi, som er lærer i Filippinene, valgte å heller ta engelskkurs enn norskkurs. *“It’s more beneficial for me as a teacher and I’m thinking about my future. My host family paid for it and they are proud of me!”* smiler hun (Kendi, 03.03.17). Angela forberedte seg før hun kom hit som au pair, og lærte litt norsk på egenhånd. Av vertsfamilien sin blir hun støttet med en privatlærer. Hun smiler når jeg spør om norskferdighetene, og sier *“I think my Norwegian is awful! I talk with the kids, just simple things like ‘yes, no, du kan ikke’, and i try to speak Norwegian with my Norwegian boyfriend”* (Angela, 08.03.17). Man kan trekke konklusjonen om at det varierer i hvor stor grad vertsfamiliene sørger for å betale for norskopplæring. De kommer noen ganger med bortforklaringer, som at de betaler for andre ekstra ting, eller at au

paren ikke trenger å lære norsk fordi de kan snakke engelsk. Ifølge Amartya Sen, en svensk økonom, er utdanning noe av det viktigste for å kunne oppnå større grad av frihet og ha muligheten til å ta frie valg (Feldberg, 2015, s.169). På bakgrunn av dette kan man trekke en parallell til at man oppnår en empowerment gjennom utdanning. Utdannelse og språk er med på å knytte mennesker sammen, og au pairer som ikke får norskopplæring, havner fort utenfor samfunnet og det begrenser deres selvstendighet og valgmuligheter. Språk gir dermed økt deltagelse i samfunnet og bidrar til større handlingsrom for au pairene.

I kontrakten står det at arbeidet i hjemmet skal bestå av *“lett husarbeid og barnepass”*. Dette er en definisjon som er lett å mistolke, og det står ingen eksempler på hva *“lett husarbeid”* egentlig innebærer, noe som gjør at vertsfamiliene får større makt til å bestemme hva slags arbeid au pairen skal utføre. Som nevnt i avsnittet om au pairens hverdag, var de vanligste arbeidsoppgavene å re opp sengene, gjøre barna klare for barnehagen og skole, lage frokost og middag, rengjøre huset, rydde, vaske og brette klær, hjelpe barna med lekser og legge dem. Dette er typisk reproduktivt arbeid, men det kan virke motstridende for au pair-ordningens intensjon om at au pairen skal være *“på likefot”* og som en del av familien. Flere av informantene jeg snakket med, ytret at de syntes det var mye arbeid, og at de ofte hadde mye ansvar for både huset og barnet. Mange var ikke ferdige før på kvelden, da barna hadde lagt seg, selv om de totalt kanskje kun hadde jobbet fem timer den dagen, som det står i kontrakten er maks antall timer per dag. En av de som kjenner på dette, er Kate. Hun forteller at hun føler seg som en tjener i huset.

Tenårsbarna er slitne etter skolen, og bruker det som en unnskyldning for å ikke bidra i hjemmet. Jeg forteller dem at jeg kun er her for å hjelpe dem, og at de må hjelpe meg tilbake, men de ser på meg som en *‘waitress’*. Vertsfaren snakker ikke til barna sine om hvordan de behandler meg heller, meddeler hun (Kate, 01.03.17).

Videre forteller Kate om hvorfor det er så mange som overarbeider. *“Vi er redde for å si ifra, redde for at de skal bli sure på oss og behandle oss dårlig etterpå eller ikke lengre ville ha oss som au pair”*, sier hun, og forteller at mange ikke klarer å si nei til å jobbe ekstra. Dette er en realitet for au pairene, i og med at deres oppholdstillatelse er tilknyttet vertsfamilien og ikke au pairen selv.

Et annet problem med au pair-ordningen, er at det er et uklart skille mellom arbeid og fritid, i og med at au pairene bor samme sted som de arbeider, i motsetning til slik det er i produktivt

arbeid med klare arbeidstider på eget arbeidssted. Au parene har ytret at det eksisterer et uklart skille, spesielt når de omgås med barna. Bikova konstanterer dette i vårt intervju, og hun sier at vertsfamiliens barn kan oppsøke au pairen når hun har fri uten at au pairen har en reell mulighet til å velge bort denne kontakten (Bikova, 09.04.17).

Det største problemet med au pair-ordningen er å skille fritid fra jobb. Når jeg ser på TV eller spiser med barna, er jeg på jobb eller er det fritid? Hvis barna spør om å se på en tegnefilm sammen med meg i en time, er ikke det fritid for meg, i og med at jeg kunne brukt tiden på noe annet. Men allikevel er det ikke arbeid, for jeg bare sitter der (Gemma, 03.03.17).

Jeg fikk inntrykket av at flere au pairer inngår egne avtaler om arbeidstider med vertsfamiliene sine, og at arbeidstidene i høy grad ble operert med på en rettferdig måte. Noen jobber lengre dager i ukedagene, og får en ekstra fridag i helgene. Det var også vanlig at familien ga au pairen ekstra fri hvis de hadde jobbet overtid. Kendi, som er au pair for en travel alenemamma, og forteller at hun har forståelse for at hun blir gitt ekstraarbeid, som barnepass (Kendi, 03.03.17), det samme mener Eya. *“If I work more one day, they will reduce it another day. It’s fair!”* (Eya, 15.03.17).

En ting kommer klart frem etter intervjuene med au pair kvinnene, og det er at det er en enhetlig enighet om hvilken rettighet som oftest blir brutt; at de jobber over fem timer om dagen. Problemet er ikke at au parene ikke kan rettighetene, men at vertsfamilien ikke følger de, enten av uvitenhet eller fordi de føler de kan bestemme selv, kanskje fordi arbeidet er knyttet opp til deres private hjem. Kate, som forteller at hun føler seg som en tjener i huset og jobber mye overtid, sier at hun ikke vil dømme vertsfamilien sin. *“Som familie og mennesker er de ok, de bare kan ikke og følger ikke reglene”*, sier hun og forteller at hun tross alt har valgt situasjonen selv. *“Det er mulig å bytte vertsfamilie”* (Kate, 01.03.17). En som er enig i at de jobber for mye, er Summer.

Five hours of work per day are not practiced, sometimes I work more. For example, Mondays are a long day and Tuesdays I work less. They want the house to be flawless all the time. Sometimes it’s too much and it takes too much time! It’s tiring (Summer, 03.03.17).

Som au pair får du ikke lønn for arbeidet, noe som er vanlig i reproduktivt arbeid (Waldrop, 2015, s. 140). I stedet får de det de anser som lommepenger, og de har krav på 5600 NOK før skatt. Det stemmer; selv om au parene i all hovedsak ikke er her for arbeid og ikke får arbeidsvisum med de rettigheter det tilhører, må de allikevel skatte av *“lommepengene”*.

Dette er en motstridende side ved au pair-ordningen. Man kan stille seg spørsmålet om hvorfor de må skatte av pengene de får utbetalt, når det legges så stor vekt på at au parene ikke kommer hit for å arbeide, men kulturutveksling. Når det er sagt, mottok alle au parene jeg intervjuet minst 5600 NOK før skatt av vertsfamilien sin. *“Hvis man sammenligner det med vanlig standardlivet her, er det lite”*, ytrer Clarissa (02.03.17).

5.1.4 Hverdagen til en au pair

En vanlig dag for au parene starter tidlig. Det er ofte de som er oppe først, og hjelper barna i familien til å gjøre seg klare for skolen. Om morgenen vekker de barna, kler på de, lager frokost og matpakker og enten følger de til barnehagen eller skolen, eller sender dem avgårde. Etter at barna er ute, rydder de gjerne av bordet etter frokosten og gjør husarbeid. Dette husarbeidet er vanligvis å re opp sengene, rengjøre huset og rydde, vaske klær, handle matvarer, lage middag og rydde etter måltidene. Noen hadde faste vaskedager, mens andre vasker litt u huset hver dag. Det var noen av au parene som har fri på ettermiddagen til vertsfamilien kom hjem igjen. Når vertsfamilien er hjemme igjen, lager au paires ofte middag og hjelper barna med skolearbeid. Alle au parene jeg har intervjuet, har fortalt at de spiser middag med vertsfamilien, men at de fritt kan velge om de vil spise middag alene, med venner eller ute. Kveldene har de ofte fri.

Loysa forteller om hvordan hun merker at mange familier i vesten er stresset. *“I vesten jobber man for mye, det er hektiske hverdager her. Mammaen min pleier å si ‘ikke stress, du får masse rynker!’”* ler hun og fortsetter, *“de lever bra i hjemlandet mitt, de gjør nesten ingenting og opplever lite stress”* (Loysa, 24.02.17).

5.1.5 Kulturutveksling?

Hovedformålet med au pair-ordningen er kulturutveksling, og jeg var interessert i å se om au parene hadde et genuint ønske om det og om de opplever kulturutveksling av å være au pair i Oslo.

Ved å leve i vertsfamiliens private hjem, opplever au parene at de kommer tett innpå den norske kulturen i hverdagen og i ferier. Mange har reist langt, og opplever at Norge er en annerledes kultur de har drømt om. Flere au pairer får reise med vertsfamiliene til sommer og vinterhytter eller utlandet. De kan spare penger selv, og reise alene til andre land i Europa, og oppleve mer av europeisk kultur. De feirer bursdager og andre helligdager sammen med

vertsfamiliene, og opplever å bli tatt imot som et familiemedlem. I hverdagen går de turer og lærer å lage sunn mat. Eya forteller at det er virkelig annerledes i Norge, selv de små tingene. «*In Philippines people don't eat very healthy. The food here is so fresh and healthy. I used to not eat vegetables and I picked out sweet peppers! Now I love it and eat a lot of vegetables!*» (Eya, 15.03.17).

Summer forteller at hun merker man lever et mer balansert liv her. Selv om folk er travle, setter de av tid og prioriterer å være med barna. I Filippinene er de veldig familieorienterte, men de tar ikke med barna på fritidsaktiviteter eller lærer de å sykle f.eks., sier hun. «*I Filippinene bruker man all tiden på å tjene penger, ingenting er gratis i Filippinene*», forteller hun (Summer, 03.03.17). Her har barn masse aktiviteter, noe som er bra, synes hun, for da utvikler de ferdigheter. «*Jeg gjør mange aktiviteter her jeg òg. Jeg spiller gitar og trommer, men jeg kan ikke synge selv om jeg elsker musikk! Barna har plastikk-gitarer og vi headbanger sammen!*» (Summer, 03.03.17)

Summer forteller også om da hun feiret jul med vertsfamilien sin, og forteller om tradisjonene hun fikk ta del i.

I have seen the Christmas celebrations in movies before I came here, and i thought it was just fantasy! But it's really magical! My host family celebrates Christmas in their winter cabin, and it's very cosy. It even smells cosy, with the 'pepperkake-smell',
ler hun mens hun forteller videre,

That's the feeling of 'jul'. The host mother rings the bells at 17.00 to call for Christmas dinner, that's a tradition they have. We danced around the Christmas tree, drank 'gløgg' which I liked and I even got gifts! I felt like a guest, and it was a great experience. I love Christmas!
(Summer, 03.03.17)

Clarissa forteller at man tar julen for gitt i Filippinene, noe hun synes er synd. Hun feirer også jul med vertsfamilien, og føler seg inkludert. Hun forteller at man lærer om kulturen begge veier. Hun lærer om sin kultur til vertsfamilien, og hun lærer om norsk kultur fra dem.

Jeg liker at de gjør julaften til en stor dag! En annen ting jeg liker her, er at de fortsatt sender postkort i julen, selv om samfunnet er blitt veldig teknologisk. Det er noe jeg vil ta med meg til Filippinene, å skrive og sende kort! (Clarissa, 02.03.17)

En annen ting de lærer av å bo i Norge, er norske samfunnssystemer og moraler. F.eks. opplever au parene mye større grad av likestilling blant kjønn, og de ser at også fedrene i

huset har ansvar for barn. «*It's so amazing seeing the father taking care of the children. In Philippines mostly the mothers take care of the kids. Here it's more gender equality. I want to develop this thinking in the Philippines too*» (Eya, 15.03.17).

5.1.6 Fremtidsdrømmer og utvikling

Når jeg spør au paires om deres tanker om å avskaffe au pair-ordningen slik flere politikere ønsker, er det et entydig svar om at det ikke er noe de ønsker. Flere av au paires merker jeg blir sjokkerte og provoserte når jeg forteller dem om at det er oppe til diskusjon å avskaffe ordningen. Au paires skryter av ordningen og hvilken betydning det har hatt for dem å få være au pair i Oslo, selv om det kan være mye arbeid til tider.

Det er store variasjoner på hvor langsiktig au pair-kvinnene planlegger og tenker, men de har alle håp og drømmer for fremtiden. Noen av au paires føler de lærer mye om kultur, moraler og de små hverdagslige tingene her i Oslo, som de ønsker å videreføre i Filippinene. Dette er ting som likestilling mellom kjønn, viktigheten av gode samfunnsstrukturer, kvinnerettigheter f.eks. som selvbestemt abort, barneoppdragelse og viktigheten av en sunn livsstil. Andre informanter har mer konkrete planer for fremtiden etter endt opphold som au pair, enten om å viderebruke norsk og engelskkunnskaper eller starte en egen bedrift av penger de har investert av lommepengene.

Gjennom au pair-ordningen tjener au paires egne penger og oppnår en økonomisk kapital de selv har makt over. De kan anvende pengene slik de vil, f.eks. på å sende remittance hjem til kjære, eller på seg selv for å bedre sitt individfokus etter eget ønske, ofte en kombinasjon. De får makt til å bygge en fremtid slik de ønsker, noe som bidrar til en egenmakt og kontroll over deres egne liv. Dette er med på å gi au pair-kvinnene en empowerment (Waldrop, 2015, s. 152).

Oppholdet mitt her som au pair påvirker fremtiden i hjemlandet økonomisk. Jeg har fått kjøpt et hus i Filippinene og en tomt med en butikk. Før kunne jeg bare leie butikken. Det er en dagligvarebutikk som jeg tenker å utvikle og gjøre større. Jeg har brukt pengene jeg har tjent her til investeringer og business for fremtiden min (Clarissa, 02.03.17).

Mange av au paires har et ønske om å bli i Norge. Det kunne enten være på grunn av utdanning og jobbmuligheter her, eller rett og slett pga. kulturelle årsaker om at de føler seg mer hjemme i en vestlig verden med en vestlig tankegang.

I think I will be more weird when I come home again. I felt different from before in the Philippines and it's like I was born in a wrong place. Because I've now stayed a place where I feel I belong, I'm more strong in my thinking, and I'll probably be a stranger in my own home country, ler Donica (Donica, 06.04.17).

Flere av au parene får seg kjæreste mens de er au pair i Oslo, og danner senere et familieliv i Norge. Allikevel er det mange av au parene som er fornøyde med å returnere hjem etter deres opphold som au pair i Oslo, og de føler de har lært mye de kan ta med seg til hjemlandet og videreføre en utvikling.

Man kan trekke en konklusjon om at alle au pair-kvinnene vokser av sitt opphold som au pair i Oslo, enten på et personlig nivå i form av selvrealisering og å vokse av erfaringer og å leve i en ny kultur, eller gjennom økonomiske gevinster og investeringer. *“My stay here teaches me how to be an independent person”* (Abby, 15.04.17).

5.2 Hvem er vertsfamiliene?

Det var ingen uenighet blant au parene om at ordningen er en god mulighet for dem, men også viktig for vertsfamiliene. Vertsfamiliene var ofte travle, med tidkrevende yrker og jobber som inneholdt mange reisedager. Vertsfamiliene bestod av blant annet leger, advokater, investorer, markedsførere eller selvstendig næringsdrivende med egne bedrifter. Det forekom også ofte at vertsfamilien bestod av aleneforeldre. Til felles har de at de alle hadde småbarn.

Familiene som har au parer i dag består av typiske familier med høy inntekt og høystatusyrker. Politikerne argumenterer med at disse familiene er typiske de som ville hatt råd til å ansette profesjonelle hushjelpere eller barnepasser, og de sier at vertsfamiliene i stedet driver med sosial dumping (Haugan, 2017a). Fafo-forsker Cecilie Øien påpeker at “mye tyder på at det er først og fremst norske kvinner au parene avlaster” (Yusuf, 2013). Derimot forteller informantene mine at de forstår hvorfor familiene ønsker å ha en au pair. De opplever hetsen av ordningen som urettferdig, både overfor au parene og vertsfamiliene. Donica forteller

It's sad and unfair that they want to remove the au pair-scheme. There's nothing wrong with the scheme, but the people that abuse it, that's the problem they have to solve. In a bag of tomatoes, there are just some few that are bad. You don't have to throw the whole bag! (Donica, 06.04.17).

Det er stor enighet blant au pairesne at au pair-ordningen gir noe positivt til både au pairesne og vertsfamiliene. Kate er enig i at det finnes mange familier som trenger hjelp og har god nytte av ordningen (Kate, 01.03.17), og Gemma forteller at ordningen er et bra tilbud for både au pairesne og vertsfamiliene (Gemma, 03.03.17). Loysa sier at *“begge vinner på det”* (Loysa, 24.04.17). Kendi går så langt og sier at vertsfamilien synes det er et privilegium å ha en au pair (Kendi 03.03.17).

5.3 Forholdet til vertsfamilien, er au pairesne likeverd?

Forholdet til vertsfamilien har mye å si for oppholdet til au pairesne. Au pair-ordningen foregår i den private sfære, og au pairesne bor hos en fremmed familie. Denne familien kan være avgjørende for om au pairesne får et positivt utfall av å være au pair og om de oppnår kulturutveksling og empowerment, eller om de blir utsatt for maktmisbruk. Bikova konstanterer dette i intervjuet vårt og sier at *“det er vertsfamilien som sitter med makten til å forme og definere au pairesnes arbeidshverdag”* (Bikova, 09.04.17). Av de 11 au pairesne jeg intervjuet, var det kun to som var misfornøyde med vertsfamilien sin, og en som var misfornøyd, men som byttet til en familie som behandlet henne bedre.

Loysa var au pair for flere år siden, og forteller at de fortsatt har kontakt den dag i dag. I dag besøker hun vertsfamilien og datteren hun passet på med sin egen datter. I begynnelsen merket hun at vertsfamilien var veldig opphengt i penger, og at hun bare skulle gjøre en jobb og gå. Etter to mnd. sa hun ifra om hva hun syntes om dette, og hun forteller at penger ble et mindre viktig fokus for vertsfamilien. *“Du bør ikke blande følelser og jobb”*, forteller hun, men sier det allikevel var mye åpenhet i familien. Loysa forteller at hun var sjenert, *“jeg var jo en fremmed som bodde hos de”*. Kjemi mellom mennesker spiller en rolle, forklarer hun. Vertsfaren var litt reservert, men hun hadde et godt forhold til vertsmoren. *“Vertsmoren brukte mye tid på meg og tok seg også tid til meg. Hun var opptatt av hvordan jeg hadde det”*, forteller hun og sier *“jeg har ingenting å klage på!”* (Loysa, 24.02.17).

Kate er en av de som har et dårligere forhold til vertsfamilien sin, og som tidligere nevnt føler hun seg ikke som en av familien, men som en arbeider og hjelper i huset. *“Forholdet er verken bra eller dårlig. Noen ganger kan de spørre om det går bra med meg, men de gjør ingenting med det”*, sier hun og forteller hun ikke føler mye støtte fra vertsfamilien (Kate, 01.03.17).

Clarissa forteller om et søskenforhold til vertsforeldrene sine, og forteller at forholdet er veldig bra. De har lite aldersforskjell, i og med at Clarissa er en av de eldre au parene. Dette mener hun er til en fordel. Sammen med vertsmoren kan hun snakke om alt, alt i fra politikk, sport, eventer til nyheter fra Norge og Filippinene. Selvfølgelig hender det at det oppstår misforståelser, men det har aldri vært noen store krangler, forteller hun. *“Vertsmoren blir sint innimellom, men jeg kan si det jeg har på hjertet. Selv om det er vanskeligere å snakke om finansielle ting, kan vi alltid snakke sammen om tanker og følelser jeg har”*, sier Clarissa og forteller om en enorm støtte.

En gang vi feiret 60' årsdagen til farmoren i familien, var jeg sjenert og holdt meg litt i bakgrunnen. Da ropte vertsmoren min på meg og sa at jeg måtte stå ved siden av dem, fordi jeg er en del av familien! smiler hun bredt (Clarissa, 02.03.17).

En annen au pair som er meget fornøyd med forholdet til vertsfamilien, er Gemma. Hun forteller at vertsfamilien betalte for flybilletter til henne for å besøke de her i Norge, før de ansatte henne. På denne måten kunne de bli kjent først, og hun fikk et veldig godt inntrykk av vertsfamilien. Det er slik at når man søker om å bli au pair, lager både au pairen og vertsfamilie en profil på internett hvor de forteller om seg selv, og på denne måten får den kommende au pairen mulighet til å bestemme over sitt eget liv og ta egne valg etter egne ønsker ved å velge hvilken vertsfamilie hun vil bo hos. Da Gemma først kom hit, arbeidet hun over de gitte fem timene som det står i kontrakten. *“Jeg kan alltid snakke med de, og de lytter til meg”*, forteller hun og sier det ble bedre etter at de snakket sammen om at hun jobbet for mye.

Jeg tør også å spørre om fri hvis jeg trenger det eller vil delta på noe, f.eks en konsert, og de gjør virkelig alt de kan for at jeg skal få fri da. Jeg merker at de prøver å holde oss likeverdige! (Gemma, 03.03.17).

Kendi forteller at vertsfamilien hennes kaller dem for et godt team, og at de er glade og verdsetter at hun er au pair her for dem. *“I am enjoying my stay here because of them. I can say that they are my family and I thank God for a wonderful host family”* (Kendi, 03.03.17). Summer forteller om viktigheten med å tørre å være ærlig og åpen. *“My host family tells me that I can talk to them if there's something I'm not happy with. I can be honest with them, and they can be honest back. The host mother isn't a poker face”*, smiler hun. Hun forteller at vertsfamilien bryr seg om henne på en mer praktisk måte enn en emosjonell måte, men at de er veldig omsorgsfulle (Summer, 03.03.17).

Når jeg snakker med Angela, forteller hun at den første vertsfamilien ikke behandlet henne som en au pair, men at de ga henne like krav som arbeiderne i byggefirmaet til familien. De ga henne en liste over arbeidstider, og hun jobbet åtte timer eller mer per dag. Til slutt hadde de kommet til henne og sagt at de kommer til å trekke henne i lomme penger for de timene hun ikke hadde jobbet som de krevde av henne. Hennes situasjon er en av de som kommer nærmest maktmisbruk. Angela forteller at vertsfamilien kunne peke på henne og si “shut up or leave, it’s expensive for us to have an au pair!” og bruke trusler. *“De ville heller ha en filippinsk au pair. Jeg har rettigheter og de merket det!”* En dag fikk hun en telefon fra Energy Au Pair byrå, som sa at vertsfamilien ikke lengre trengte henne som au pair. *“They didn’t even tell it to me face to face”*, forteller hun. Energy Au Pair hjalp henne med å bytte vertsfamilie, og den dag i dag er Angela strålende fornøyd og smiler fra øre til øre når hun snakker om den nye vertsfamilien. *“I just feel like I’m free, even though there can be a lot of work”* (Angela, 08.03.17).

Donica har også en dårlig erfaring med hennes vertsfamilie, og hun forteller også at de bruker dominante kommentarer når de påpeker arbeidet hennes. *“You didn’t clean so well, how do you feel about that when we pay so much for this?”*, forteller hun ar vertsfaren kan si. *“I use to answer that I’m not a professional cleaner”* småler hun og forteller at hun ikke er redd for vertsfaren selv om han er litt truende. *“I’m very secure and strong!”* sier hun, og skjønner at han havner i trøbbel om han virkelig gjør henne noe, og fortsetter *“I relax first, because if I’m also hysterical it’s not gonna help. I always try to be reasonable with him.”* Likevel forteller hun meg at hun føler seg veldig fri her i Oslo som au pair. *“That’s one thing that’s good with my host family, they don’t control my free time, even though they can be too demanding.”* Hun forteller at vertsfamilien kuttet kontrakten tidligere uten å informere henne om det først og at hun måtte endre planene sine om å søke om skoleplass her. Donica skjønner at det er ingen garanti for at vertsfamilien vil endre seg, og planlegger å legge dem i karantene etter at de har fått den nye au pairen. *“I can’t do it while I’m here as their au pair. UDI will inform them about it, and bad things can happen to me”*, forteller hun (Donica, 06.04.17). Selv om Donica opplever en viss kontroll fra vertsfamilien, vet hun hele tiden at hun selv kunne ha byttet vertsfamilie, noe som gir henne en viss makt. Hennes sterke personlighet er med på å løfte henne opp, i stedet for å bli offer for maktutnyttelse.

5.4 Hvordan familiene i hjemlandene påvirkes av at døtrene migrerer som au pair

Kulturen for internasjonal migrasjon og tilbakeoverføring av penger har lenge vært et sentralt trekk ved den filippinske økonomien. Det hevdes at remittance har vært med på å stabilisere økonomien, spesielt under den asiatiske finanskrisen. Remittance er en tilbakeoverføring av penger fra en migrant, oftest til familien sin i hjemlandet sitt (Carling, 2004). Dette var med på å støtte utgiftene ved hushold i mange filippinske hjem (Burgess & Haksar, 2005). I 2015 viser tall at 3 millioner filippinerne migrerte for å arbeide utenlands, og de sendte 28.5 milliarder amerikanske dollar i remittance penger. Dette utgjør 10% av landets totale BNP (Blankfeld, 2016) og gjorde Filippinene til det tredje landet i verden som mottok mest remittance, ifølge tall fra VB i 2014 (The World Bank, 2017).

Det er varierende grad hvor mye remittance au pairene i Oslo sender tilbake til familiene sine. Det mest markante skillet er mellom au pairene fra vestlige land utenfor EØS og de fra Filippinene. De fra EØS-land kommer ofte fra selvnæringsdrivende familier, uten behov for ekstra penger. Derimot er pengene au pairene får i lommepenger har naturligvis mer verdi i land i det globale sør, og det er derfor mer gunstig for dem å sende penger tilbake til familiene. Eya er en av de som virkelig finner nytte i den økonomiske gevinsten, og hun forteller at moren hennes i Filippinene er veldig syk og har kreft. *“My family is depending on me”*, forteller hun og sier at pengene hun sender hjem blir brukt til medisiner. *“They are very thankful that I’ve gotten the opportunity to work abroad”* (Eya, 15.03.17). Uten muligheten til å migrere som au pair, hadde ikke Eya tjent nok penger i Filippinene til å dekke kostnadene for medisinen til moren sin. Dette er derfor en viktig mulighet for henne, hvor hun samtidig føler hun opplever en empowerment for seg selv og fremtiden sin, som hun deler med flere filippinske au pairer. *“For me, it’s a really good experience, it’s like a training ground for my future”* (Eya, 15.03.17).

Flere filippinske au pairer sender penger hjem til familiene sine, men noen mener det er vanskelig med tanke på at det er dyrt å bo i Norge og at de får lite lommepenger i forhold til levekostnadene her. Det kan se ut som at personlighet til au pairen nok en gang spiller en rolle, hvor du finner de som liker å bruke pengene her og nå f.eks på shopping, eller de som tenker fremsiktig og på investeringer. *“We expect more money next month!”* ler Summer (Summer, 03.03.17).

Alder ser også ut til å være en faktor som spiller en rolle. De eldre au pairene sender oftere remittance hjem enn de yngre. De yngre au pairene er preget av en tanke om at de gjør dette for seg selv, mens de eldre føler det er deres tur til å gi tilbake til familien sin. Gemma, som er en av de yngre au pairene, forteller at hun ikke sender penger hjem. *“Familien min sier jeg trenger pengene selv og at de er mine”* (Gemma, 03.03.17). Clarissa, en av de eldre au pairene, forteller at hun lærer vertsfamilien sin om kulturen med penger i Filippinene. *“Whoever have more money helps the one with less. We were a poor family, so now I feel very blessed, it’s my time to give back”*, sier hun (Clarissa, 02.03.17).

Felles for alle er at det forekommer emosjonelle påvirkninger for familiene i hjemlandene, og alle au pairene sier familien savner de veldig, selv om de er stolte av dem.

Mamma er veldig emosjonell over at jeg er her, hun har bare to barn og jeg er den yngste. Det er tøft for henne at jeg er borte fra henne. Vi snakker sammen en gang i uken, og hun savner meg mye (Clarissa, 02.03.17).

Spesielt tungt er det i spesielle anledninger som bursdager og helligdager. Flere av au pairene sender gaver i stedet for penger hjem til familiene, ofte typisk norske, kulturelle ting som melkesjokolade og troll.

6 Diskusjon, maktutnyttelse eller empowerment?

Etter intervjuene med au parene, lurte jeg veldig på om det rett og slett var flaks som avgjorde om de fikk en god vertsfamilie og dermed en positiv opplevelse av det å være au pair i Oslo, i stedet for å bli offer for maktutnyttelse og sosial dumping. Gjennom min analyse ble jeg oppmerksom på et viktig fellestrekk for hvem som hadde gode og dårlige opplevelser. Det kan altså vise seg at det ikke bare ligger et ansvar på vertsfamiliene og deres personlighetstrekk, men at personligheten til au piren selv også har mye å si, og spiller en stor rolle for hvordan oppholdet blir og om de i større grad vil bli utsatt for maktmisbruk. Gjennom mine intervjuer, kom det ikke frem store tilfeller av maktmisbruk, ut over det faktum at de noen ganger jobbet over de fem timene som det står i kontrakten. Det ble ofte kompensert med ekstra fri hvis de hadde jobbet overtid. Det som utgjorde en betydningsfull forskjell på om de arbeidet mye overtid eller ikke, var hvorvidt au piren selv turte å si ifra om arbeidsforholdene. De au parene som turte å stå opp for seg selv og si ifra, hadde mer positive opplevelser av det å være au pair i Oslo.

En som støttet min observasjon, var au piren Donna, som under sin tale på avslutningsfesten for au pair senteret som jeg deltok på, fortalte at mange au pairer blir sammenlignet med tidligere au pairer av vertsfamilien, og at det største problemet ikke er at au parene ikke kan retningsreglene, men at vertsfamiliene ikke kan de. Hennes viktigste budskap til andre au pairer var "*Be vocalized!*" (Donna, 02.04.17). Dette var et budskap jeg følte stemte overens med min analyse av dataen fra informantene når det kommer til å bli utsatt for maktutnyttelse. Med dette budskapet la hun stor vekt på at au parene selv må tørre snakke for seg og stå opp for de rettighetene en har som au pair.

Det er vanskelig å definere når eksakt au parene blir utsatt for maktutnyttelse. Bonded labour, som skrevet om i teorikapitlet, kan være en god indikator på at det eksisterer en maktutnyttelse. Dette innebærer at au piren er i gjeld til vertsfamilien. Det var derimot ingen av mine informanter som opplevde dette. Bikova støtter min analyse om at det er et mindretall av au parene som blir utsatt for maktutnyttelse, og i vårt intervju forteller hun

Norske egalitære verdier kommer au parene til gode ved at de aller fleste norske familier forsøker å behandle au parene bra. Selv om det i den siste tiden er blitt avdekket flere tilfeller av misbruk av au pair ordningen er det faktisk slik at de aller fleste norske vertsfamilier ikke

utnytter sine au pairer. De sterke egalitære verdiene i Norge gjør at vertsfamiliene respekterer au parenes krav på fritid og privatliv, og forsøker å følge arbeidskontrakten. (Bikova, 09.04.17).

Den 29. mars 2017 var jeg på et seminar om hvordan vi skal sikre rettighetene til au parene, nå som deres eneste senter legges ned. Til stede på seminaret var rådgiver for flyktninger i Norsk Folkehjelps Au Pair Center, Lisa Mensner, au pair Donna Katrina Nalagon Faunal, forsker Elisabeth Stubberud, Mette Nord fra Fagforbundet, advokat Gunnhild Vehusheia, Steinar Rotevatn fra UDI og et politikerpanel bestående av Kirsti Bergstø fra SV og Stein Erik Lauvås fra Ap.

Au pair senteret åpnet i 2012 i et samarbeid med Norsk Folkehjelp. I år, 31.03.17, legges senteret ned. Årsaken til dette er at regjeringen ikke lengre vil bistå med 3.5 millioner NOK i året, som det har krevd å holde senteret oppe. Det var et lavterskeltilbud og et veiledningssenter for både au pairer og vertsfamiliene. Som mål hadde de å minske skjevhetene og maktforholdet dem imellom. I 2015 hadde senteret 348 henvendelser i året, mens i 2016 økte det til 1200. Hittil i år hadde de hatt 278 henvendelser, og Lise Mensner konkluderer derfor med at senteret absolutt var nødvendig. Hun har sett hvilke utfordringer au pair-ordningen bærer på, og kaller det for eksempler av “moderne slaveri”. På den andre siden påpeker hun at det finnes like mange historier som det finnes au pairer i Norge.

Et problem Mensner tar opp, er hvor kjapt vertsfamilien har mulighet til å si opp kontrakten med au pairen, i og med at det er de som er tilknyttet visumet. Noen av eksempler hun kommer med som årsaker til at au pairen har blitt sagt opp er f.eks “au pairen sjekket familien skattelister på nett” og “au pairen ble sykemeldt da hun brakk armen”. I og med at oppholdstillatelsen er knyttet til vertsfamilien, har de mulighet til å bruke dette som et pressemiddel, og et maktforhold oppstår.

Videre forteller hun om motivasjonene vertsfamiliene har til å anskaffe en au pair, og hun sier det ikke er for kulturutveksling, men snarere en fordelaktig arbeidsordning. 30 timer arbeidsuke, som au parene har, er det samme som en 80% stilling i arbeidstakerloven. For vertsfamilien blir dette sett på som mer gunstig økonomisk enn en “*profesjonell*” hushjelper eller barnepasser, i og med at lønnsnivået er mye lavere. Det er to endringer av au pair-ordningen hun mener er viktig å få gjennomslag på om ordningen ikke avskaffes. Den ene er å

tilknytte au pair-ordningen til arbeidsmiljøloven og det andre foretaket er å knytte oppholdstillatelsen direkte til au paires selv.

Den neste som talte var au paires, Donna Faunal. Hun forteller i motsetning til det mange påstår, at hun ønsket å komme som au pair fordi hun var interessert i den europeiske kulturen, samfunnet her og at hun ville reise og lære et nytt språk. Hun så for seg at dette var en mulighet til å reise hjem med nye perspektiver på livet. Hun forteller at alle au pairer må gjennom et seminar i Filippinene, før de får reise som au pair. Hun forteller om et komplisert forhold til vertsfamilien, og tar opp de samme problematikkene som media sikter til; overarbeid og utnyttelse. Av hennes erfaring sier hun det er viktig å “speak up!” og hun forteller at det er noe hun selv gjør.

På en annen side skjønner hun hvorfor mange au pairer, og da spesielt de fra Filippinene ikke klarer å motsi vertsfamiliene sine og å stå opp for seg selv og sine rettigheter. Hun henviser til Filippinenes historie om kolonimakt, og at de tidligere var underlagt vesten og Spania. Som følge av dette har mange filippinere en mentalitet om at “the western world is like the boss, we should be polite” (Faunal, 2017, direkte sitat), noe som gjør at de lettere underkaster seg vertsfamilien sin og er sårbare for utnyttelse.

En annen årsak til at det ofte er filippinske au pairer som blir utsatt for maktmisbruk, er at de ofte kommer fra en sårbar situasjon i hjemlandet sitt, og har færre ressurser og mindre kapital, som skrevet om i kapitlet om makt. De reiser langt, prosedyren for å få tillatelse til å komme hit er vanskeligere enn for de som kommer fra EU-land, og de er dermed ofte mer villig til å strekke seg lengre for pengenes skyld, fordi pengene har en større betydning for dem enn f.eks pengene har for de som kommer fra rikere land med større ressurser. Man kan på bakgrunn av dette trekke en konklusjon om at det utgjør en viss forskjell på *hvorfor* kvinnene velger å komme til Oslo på au pair-visum og distansen fra opprinnelseslandet og om de blir utsatt for maktmisbruk. De som hovedsakelig ønsker å være au pair for økonomiske gevinster, vil i større grad være lettere å utnytte enn de som kommer hit for kulturutveksling. Dette kan stemme overens med min data, i og med at alle oppga kulturutveksling som hovedårsak til å søke på au pair-visum, og ikke penger, samtidig som det ikke forekom noe markant maktmisbruk av mine informanter.

Et annet perspektiv som tas opp i media, som også ble også tatt opp på seminaret, var nemlig sårbarheten til au pairesne. Forskeren Elisabeth Stubberud fra KUN-senteret, senter for kunnskap og likestilling, forteller om en sårbarhet som oppstår i det et ungt menneske reiser til et fremmed land, uten et sosialt nettverk/sosial kapital, utenfor EU. At oppholdstillatelsen er tilknyttet vertsfamilien samtidig som au pairesne bor under deres tak, er med på å skape en maktulikhet. Etter hennes erfaring, har hun ikke kjennskap til alvorlig misbruk av au pairesne, men hun ser at sårbarheten er et resultat av strukturene til au pair-ordningen. Hun mener det er viktig å styrke regelverket, forbedre arbeidsforholdene, definere au pairesnes rolle mer presist, la au pairesne være uavhengig av vertsfamilien både økonomisk og mtp. Oppholdstillatelse og opparbeide verdien av kvinnearbeid gjennom å øke lønningen.

Til stede var også Mette Nord, leder av Fagforbundet. Hun retter fokus på problematikken rundt det faktum at au pairesne ikke blir tildelt arbeidstakerstatus med deres au pair-visum. Hun forteller at det er vanskelig å ikke betegne de og snakke om de som arbeidstakere, spesielt med tanke på at de får lønn, betaler skatt, har fastsatt arbeidstid og mottar feriepenger. Hun ønsker å avvikle ordningen slik den er i dag, og sikre deres rettssikkerhet gjennom arbeidsmiljøloven som en vanlig arbeidstaker. Andre svakheter ved ordningen som eksisterer i dag, ønsker hun å endre med å ha et tydeligere skille mellom arbeid og fritid, tydeliggjøre hva "lett husarbeid" er, forkorte arbeidstiden og øke fokuset på kulturutvekslingen og styrke bruddene fra vertsfamilien, slik at au pairesne oftere tør å melde ifra.

Representant fra UDI, Steinar Rotevatn, forteller om en straffereaksjon de har innført mot vertsfamilier som bryter rettighetene til au pairesne; en karanteneordning. I dag forteller han at det er 24 personer ilagt karantene, 60 personer til utredning og at 100 personer til har vært i utredning. Allikevel er dette en slik sak hvor det forekommer en bevisbyrde, og at det ofte er saker med ord mot ord. Han forteller at UDI ikke har mulighet til å ivareta rollen som Norsk Folkehjelp Au Pair senteret hittil har hatt.

Under min deltagende observasjon på avslutningsfesten til Au pair senteret, var det flere som holdt taler, også noen fra seminaret. De eneste som ikke var spesielt pratsomme den ettermiddagen, var representantene fra den Filippinske Ambassaden. De satt nokså stille og fikk med seg underholdningen og de andres taler, men da de ble stilt et konkret spørsmål selv, svarte de meget kort og presist. Den ene verten spurte om ambassaden mottar problemer med au pair-ordningen. "Yes, we do", svarte den ene representanten motvillig og ville ikke si noe

mer om det. En annen ting jeg merket meg, som jeg fant underlig, var at da verten leste opp et telefonnummer au paires kunne kontakte om de hadde problemer med vertsfamilien, tok nesten alle opp mobilen. Jeg stilte meg spørsmålet om virkelig alle hadde problemer med vertsfamilien sin, for det var ikke det inntrykket jeg kom dit med.

Gjennom min analyse av dataen jeg har innsamlet fra mine au pair-informanter, stiller jeg meg kritisk til politikernes og medias fremlegging av au pair-ordningen. I og med at ingen av au paires ville avskaffe ordningen, men kun endre litt på praksisen (ved å f.eks tydeliggjøre kontrakten bedre for både au paires og vertsfamiliene, innføre besøk hvor de ser hvordan praksisen fungerer i de ulike hjem og opprette flere sentre au paires kan benytte seg av), tydeliggjør dette at de ikke opplever en maktmisbruk som går ut over deres syn på det å være au pair i Oslo. Tvert imot forteller au pair-kvinnene at de opplever empowerment av det å være au pair, med utviklingsmuligheter for fremtiden.

7 Oppsummering og konklusjon

For å trekke en konklusjon om au pair-ordningen bidrar til maktutnyttelse eller empowerment for au pair-kvinnene i Oslo, er det flere faktorer som er viktig å ta stilling til. Disse faktorene ble presentert i drøfte-og-analyse kapittelet, og dreier seg om hvem au parene er, hvem vertsfamiliene er, hvordan hverdagene til au parene utspiller seg, hvilke rettigheter de har som blir fulgt eller eventuelt brutt og dets konsekvenser, hvorvidt ordningen bidrar til dets hensikt om kulturutveksling og ikke minst hvilke utviklingsmuligheter au pair-kvinnene oppnår etter endt opphold som au pair.

Hvem au pairen er og deres personlighet ser ut til å spille en rolle på lik linje som personligheten til vertsfamilien for om au pairen opplever maktutnyttelse eller ikke. Noe av det viktigste som kommer frem, er at au pairen selv må tørre å stå opp for seg selv og si ifra om de rettighetene de har krav på. Her spiller forholdet til vertsfamilien en rolle, og det er lettere å tørre dette hvis man har et godt forhold til vertsfamilien, med åpen dialog og blir behandlet som likeverd. Au parene er allikevel klar over at de selv velger hvilken familie de bor hos, og at de alltid har mulighet til å bytte vertsfamilie om de skulle ønske det.

Sårbarhet spiller også en rolle for om au parene er mer utsatt for maktutnyttelse. De som reiser langt og ofte fra hjemland med mindre ressurser, må gå gjennom en vanskeligere søkeprosess for å få au pair-visum enn de som søker fra land i EØS og vesten. Om de i tillegg ønsker å bli au pair hovedsakelig av økonomiske grunner, i stedet for kulturutveksling, er det større sjans for at de er villig til å strekke seg lengre for å opptjene pengene, noe som gjør de sårbare for maktutnyttelse. Alle informantene jeg intervjuet fortalte at de hovedsakelig var her for et ønske om kulturutvikling, reise og opplevelse. De opplevde heller ikke en maktutnyttelse de ikke hadde kontroll over, enten ved å bytte vertsfamilie eller å stå opp for seg selv og sine rettigheter og et betydelig flertall var fornøyde med forholdet til vertsfamilien og følte seg som en av familien.

De eksisterende rettighetene som alle au pairer har, er med på å gi de en trygghet. Problemet var ofte ikke at au pairen ikke visste om rettighetene sine, men at vertsfamilien sluntret unna å følge de av ulike årsaker. Det de fleste au parene opplevde, var at de jobbet over de antall timene det står i kontrakten. Dette ble ofte kompensert med å gi mer fri en annen dag, og au

parene synes ofte det var rettferdig, selv om det kunne oppleves som mye arbeid til tider. Et annet problem var skillet mellom fritid og arbeid, i og med at au parene både jobber og bor i den intime sfæren, hjemme hos vertsfamilien. Norskopplæring var også en rettighet som ble fulgt i varierende grad. Noen vertsfamilier unnskyldte seg for hvorfor de ikke betalte for norskkurs og au paires ble nødt til å betale selv, mens de fleste fikk dette dekket av vertsfamilien som de har krav på. Språk er en kulturell kapital, som er med på å gi makt over eget liv, deltagelse i samfunnet og øke handlingsrommet.

Au parene opplever at ordningen lever opp til dets hensikt om kulturutveksling. De er ofte en del av familien og får delta i høytidstradisjoner som påske, julaften og nyttårsaften har å tilby. De feier bursdager sammen og drar på sommer-og-vinterhytter sammen. Noen ganger reiser de på ferier til utlandet med vertsfamilien, og au parene har ved flere anledninger fått muligheten til å reise i Europa på egenhånd. Gjennom hverdagen og det å leve i Oslo, lærer de mye om kulturen og moralene her. De forteller at de lærer om likestilling mellom kjønn, kvinnerettigheter, viktigheten av strukturerte samfunn, barneoppdragelse og viktigheten av en sunn livsstil som de ønsker å ta med seg til hjemlandet og utvikle videre der. Mange au paires opplever en personlig utvikling og selvrealisering gjennom oppholdet sitt som au pair i Oslo.

Når det kommer til økonomi, tjener au parene egne lommepenger som de har full makt over. Denne økonomiske kapitalen, som Bourdieu omtaler som en form for makt (Feldberg, 2015, s. 170), kan de bruke på å sende som remittance hjem til familien og på seg selv og bedre individfokus. De som ønsker det, kan også velge å investere pengene på fremtiden, og de opplever en makt over eget liv ved å samle en økonomisk kapital de kan bruke når de kommer hjem igjen til hjemlandene sine. På denne måten tar de skjebnen i egne hender, bygger en fremtid og opplever en fremtidig utvikling og empowerment (Waldrop, 2015, s152).

Mine funn viser at au parene i liten grad er utsatt for maktmisbruk, men at de tvert imot er meget glade for deres mulighet til å være au pair i Oslo. De forteller om hvilke positive utfall de får og tar med seg som følge av å være au pair, noe som bidrar til en empowerment på ulike vis for au pair-kvinnene.

8 Referanseliste

8.1 Bøker

Koser, K. (2016). *International migration. A very short introduction*. Oxford university press. 2 opplag 2016.

Smukkestad, O. (2013). *Utvikling eller avvikling? En innføring i økonomisk og politisk utviklingsteori*. Gyldendal Norsk Forlag AS. 1 utgave, 3 opplag 2013.

Vandsemb, B., H. (2015): Befolkning og utvikling. I Eriksen, T. L. (red) *Utvikling: En innføring i utviklingsstudier*. (s. 188-211). Kristiansand: Cappelen Damm Akademisk, 2 opplag 2015.

Waldrop, A. (2015) Kjønn og utvikling. I Eriksen, T. L. (red) *Utvikling: En innføring i utviklingsstudier*. (s.135-159). Kristiansand: Cappelen Damm Akademisk, 2 opplag 2015.

Øien, C. (2009). On equal terms? An evaluation of the Norwegian au pair scheme. Rapport Fafo.

8.2 Artikler

Anh, D.N. (2003). *Migration and poverty in Asia: with reference to Bangladesh, China, the Philippines and Viet Nam, Ad Hoc Expert Group Meeting on Migration and Development, organized by the Economic and Social Commission for Asia and the Pacific*, Bangkok. s.43- 22.

Burgess, R. & Haksar, V. (2005). *Migration and foreign remittances in the Philippines*. *International Monetary Fund*. Hentet 19.04.17 fra

<https://books.google.no/books?id=X5M8guEeFNgC&pg=PP2&dq=Vikram+Haksar+R&hl>

Eldring, L., Ahlberg, K., og Pedersen, K. (2013). Arbeidstilsynenes roller, strategier og redskaper i arbeidet mot sosial dumping: En nordisk pilotstudie. Hentet 28.04.17 fra

<http://norden.diva-portal.org/smash/get/diva2:701685/FULLTEXT01.pdf>

Jordan, A. (February 2011). Program on Human Trafficking and Forced Labor. Washington College of Law: Center for Human Rights & Humanitarian Law.

Løvdal, L. (2012). *Au pairer i Norge. Rettigheter og rettighetsinformasjon*. Hentet 19.04.17 fra

<https://jurk.no/wp-content/uploads/2016/06/Au-pair-rapport.pdf>

Parreñas, R. (2000). *Migrant Filipina domestic workers and the international*

division of reproductive labor, i *Gender and Society*, nr. 4 2000

Siddharth, K. (2012). *Bonded Labor: Tackling the System of Slavery in South Asia*. New York: Columbia University Press. ISBN 9780231158480.

Sollund, R. (2010). *Regarding Au Pairs in the Norwegian Welfare State*. *European Journal of Women's Studies*.

Stenum, H. (2010) *Au pair-strategier i danske familier – privat husarbejder eller maternalistisk mikrostyring*, i *Kvinner, i køn og forskning* nr. 4.

Østvoll, M., A. (2014). *Globale kvinner – nære relasjoner. En kvalitativ studie av rolleforståelse, mening og migrasjon blant filippinske au pairer i Norge*.

8.3 Nettsider

Aaslund, T. (2013). – *Au pair-ordningen fungerer bra*. Hentet 25.04.17 fra

<https://www.npaid.org/nor/layout/set/print/Vaart-arbeid/Flyktning-og-inkludering/Au-Pair-Center/Nyheter/Au-pair-ordningen-fungerer-bra>

Andy, Unknown. (udatert). *What is a Labor Migration?* Hentet 21.04.17 fra

<http://www.wisegeek.com/what-is-a-labor-migration.htm>

Asis, M., M., B. (2006). *The Philippines' Culture of Migration*. Hentet 24.04.17 fra

<http://www.migrationpolicy.org/article/philippines-culture-migration>

Berg, G., G. & Bahus, V., B. (2017). *Menneskehandel*. Hentet 24.04.17 fra

<https://snl.no/menneskehandel>

Berge, M. & Mjaaland, S. (2013). *Formel for uformell sektor*. Hentet 21.04.17 fra

<http://frifagbevegelse.no/formel-for-uformell-sektor--6.158.55987.71929d5bb6>

Blankfeld, K. (2016). *Philippines' 50 Richest 2016: The Remittance Business Is Slowing Down*. Hentet 19.04.17 fra

<https://www.forbes.com/sites/kerenblankfeld/2016/08/24/philippines-50-richest-2016-the-remittance-business-is-slowing-down/#7b795e046aa6>

Bulai, E., M. (2017). *Arbeiderpartiet åpner for hen*. Hentet 26.04.17 fra

<https://www.nrk.no/norge/arbeiderpartiet-apner-for-hen-1.13361788>

Bård, N., & Benestad, E., E., P. (2017) *Hen*. Hentet 26.04.17 fra

<https://sml.snl.no/hen>

Carling, J. (2004). *Innvandrere prioriterer å sende penger til familien*. Hentet 01.02.17 fra

<https://www.ssb.no/bank-og-finansmarked/artikler-og-publikasjoner/innvandrere-prioriterer-aa-sende-penger-til-familien>

- Det Norske Misjonsselskapet. (udatert). *Utenfor samfunnet*. Hentet 21.04.17 fra <http://www.who-cares.info/utenfor-samfunnet/category1389.html>
- Eraker, H. (2013).- *Jeg jobbet døgnet rundt*. Hentet 31.01.17 fra https://www.nrk.no/dokumentar/_jeg-jobbet-dognet-rundt-1.10995149
- Eraker, H. (2014). *Firedobling av au pairer til Norge*. Hentet 19.04.17 fra <https://www.nrk.no/dokumentar/firedobling-av-au-pairer-til-norge-1.10992743>
- Eraker, H. (2014). *Sju historier om utnytting og overgrep mot au pairer i Norge*. Hentet 31.01.17 fra <https://www.nrk.no/dokumentar/sju-au-pair-historier-1.10992858>
- FN. (2016). *Fakta om moderne slaveri*. Hentet 01.02.17 fra <http://www.fn.no/Tema/Arbeidsliv/Fordypning/Fakta-om-moderne-slaveri>
- FN. (2016). *Migrasjon*. Hentet 01.02.17 fra <http://www.fn.no/Tema/Befolkning/Migrasjon>
- FN-sambandet. (2016). *Hva er bærekraftig utvikling?* Hentet 28.04.17 fra <http://www.fn.no/Tema/Baerekraftig-utvikling/Hva-er-baerekraftig-utvikling>
- Fossen, E. (2017). *Forskning viser at de færreste behandler au paires dårlig*. Hentet 26.04.17 fra <https://energyaupair.no/news/58/no.html>
- Globalis. (2017). *HDI - indeks for menneskelig utvikling*. Hentet 18.04.17 fra <http://www.globalis.no/Statistikk/HDI-menneskelig-utvikling>
- Globalis. (2017). *Filippinene*. Hentet 18.04.17 fra <http://www.globalis.no/Land/Filippinene>
- Globalis. (2017). *Sammenlign verdens land*. Hentet 18.04.17 fra [http://www.globalis.no/Land/Sammenlign-land/\(country1\)/306/\(country2\)/231](http://www.globalis.no/Land/Sammenlign-land/(country1)/306/(country2)/231)
- Haugan, B. (2017a). *Slik vil SV skrote au pair-ordningen*. Hentet 25.04.17 fra <http://www.vg.no/nyheter/innenriks/arbeidsliv/slik-vil-sv-skrote-au-pair-ordningen/a/23916049/>
- Haugan, B. (2017b). *Ap vil fjerne au pair-ordningen*. Hentet 25.04.17 fra <http://www.vg.no/nyheter/innenriks/arbeidsliv/ap-vil-fjerne-au-pair-ordningen/a/23916431/>
- ILO. (2017) *Global Report on Forced Labour In Asia: debt bondage, trafficking and state-imposed forced labour*. Hentet 24.04.17 fra <https://no.wikipedia.org/wiki/Hierarki>

- Lovdata. (udatert). *Almindelig borgerlig Straffelov. Anden Del. Forbrydelser. 21de Kapitel. Forbrydelser mod den personlige Frihed.* Hentet 31.01.17 fra https://lovdata.no/dokument/NLO/lov/1902-05-22-10/KAPITTEL_2-14#§227
- Norsk Folkemuseum. (udatert). *Velkommen til Norsk Folkemuseum!* Hentet 16.04.17 fra <http://norskfolkemuseum.no/>
- NRK2, nyhetene. (2009). *Natalia Ravn-Christensen fra Energy Au Pair deltar i debatten om au pair ordningen (se video fra nyheter på NRK2 den 23.03.2009)* Hentet 25.04.17 fra <https://energyaupair.no/news/2/no.html>
- Næverdall, C. (2015). *Filippinenes befolkning.* Hentet 18.04.17 fra https://snl.no/Filippinenes_befolkning
- Setten, K., O. (2017). *Hareide: - Uaktuelt å innføre et tredje kjønn.* Hentet 26.04.17 fra <http://www.dagbladet.no/nyheter/hareide---uaktuelt-a-innfore-et-tredje-kjonn/67022374>
- Sollund, R. (2009). *Filippinske au pairar.* Hentet 24.04.17 fra <http://www.hioa.no/Aktuelle-saker/Filippinske-au-pairar>
- Suvatne, S., S. (2017). *SVs landsmøte. SV vil avvikle au pair-ordningen og forby plastposer.* Hentet 25.04.17 fra <http://www.dagbladet.no/nyheter/sv-vil-avvikle-au-pair-ordningen-og-forby-plastposer/67412018>
- Visit Oslo. (udatert). *Norsk folkemuseum.* Hentet 16.04.17 fra <http://www.visitoslo.com/no/produkt/?TLp=13356&Norsk-Folkemuseum>
- Wikipedia. (2016). *Årsaker til migrasjon.* Hentet 28.,4.17 fra https://no.wikipedia.org/wiki/%C3%85rsaker_til_migrasjon
- Yusuf, K. (2014) *Au pairer i Norge: De underbetalte tjenerne.* Hentet 29.04.17 fra <http://www.aftenposten.no/meninger/kronikk/Au-pairer-i-Norge-De-underbetalte-tjenerne-75391b.html>

9 Vedlegg

Vedlegg 1. Energy Au Pair

Our service

Matching

- We match families and au pairs, trying to find the best solutions for both sides.
- We have a large database of au pair candidates from many different countries, as well as a lot of trusted partners all over the world. You will get a chance to choose from qualified and experienced candidates.

After the match

- We help coordinate the whole process; help with the paperwork, support the family and au pair before and after the formulation of the contract.
- We make sure that au pairs are completely aware of the meaning of an au pair's job and have information about Norway, your location and environment before they come to you. This ensures a long, enjoyable and successful staying with your family.
- We guarantee satisfaction of the needs of all our host-families. We do our utmost to find the right au pair for the family. If it doesn't work for you, we will find a new au pair for you and help to find a new host family for your au pair as soon as possible.
- We keep you updated about rules and regulations regarding au pairs.
- We are ready to assist you before, during and after your Au pair's arrival to Norway
- We provide our au pairs with information regarding rules and regulations in Norway, as well as with contact details of other au pairs, who are already in Norway
- We arrange au pair meetings, where au pairs can meet and contact each other, as well as share their experiences and get answers for any questions they may have.
- We provide our au pairs with information regarding rules and regulations in Norway, as well as with contact details of other au pairs, who are already in Norway.

Payment

- We offer low prices and do our best to ensure you are satisfied with our service.
- You pay only after you reach an agreement with your au pair.

Company objective

- We stick to the idealistic thought that the main goal of an au pair program is the cultural exchange between a host family and an au pair. We believe that we help (according to our experience) and continue to improve the communication between families and au pairs that will become a great and exciting experience for both of them in the future.

Energy au pair. (2017) Our service. Hentet 25.04.17 fra

<https://energyaupair.no/our-service.html>

Vedlegg 2. Oversikt over intervjuer, sted og tid, anonymiserte navn

Loysa - 24.02.17, Espresso House, Majorstuen, kl. 17.00

Kate - 01.03.17, Deichmanske bibliotek, Majorstuen, kl. 13.00

Clarissa - 02.03.17, Espresso House, Majorstuen, kl. 19.00

Gemma - 03.03.17, Espresso House, Majorstuen, kl. 16.00

Kendi og Summer, 03.03.17, gruppesamtale - Espresso House, St Hanshaugen, kl. 19.15

Angela - 08.03.17 - Kaffebrenneriet, Rådhusplassen, kl. 15.00

Eya - 15.03.17, Mc Donalds, Majorstuen, kl. 10.45

Donica - 06.04.17, Espresso House Parkveien, kl. 12.30

Ella - 06.04.17, skriftlig

Mariya Stoyanova Bikova, ekspert - 09.04.17, skriftlig

Philip Rynning Coker, ekspert - 12.04.17, Sogn, kl. 17.00

Abby - 15.04.17, skriftlig

Vedlegg 3. Intervjuguider

Au pair

Bli kjent

1. Hva heter du?
2. Hvor gammel er du?
3. Hvilken utdanning har du?
4. Hva er sivilstatusen din og hvordan ser primærfamilien din ut?
5. Hva er din landbakgrunn?
6. Hvordan er situasjonen din i hjemlandet ditt, hvordan er livet der?
7. Hvor lenge har du bodd i Norge?
8. Hvorfor valgte du å bli au pair?
9. Hvem er au pair familien din?

Empowerment

10. Hvilke rettigheter har du som au pair?
11. Hvordan er dine norskerdigheter og har du fått norskkurs?
12. Hvordan bor du hos vertsfamilien?
13. Hvor mye lommepenger får du i mnd?
14. Hvordan ser en vanlig dag ut for deg, hva er dine arbeidsoppgaver?
15. Hva gjør du på fritiden?
16. Hvordan er forholdet ditt til vertsfamilien og hvordan behandler de deg?

Makt

17. Hvilke regler følger vertsfamilien og hva bryter de?/Har du inntrykk av at lovene blir fulgt hos andre familier som har au pair?
18. Hvor mye støtte føler du at du får av vertsfamilien din når du trenger det?
19. Hvor fri føler du deg her som au pair?
20. Hvor inkludert blir du av vertsfamilien, føler du deg som en av familien?
21. Hvordan forteller du om au pair-ordningen til vennene dine i hjemlandet ditt, og ville du anbefalt dem å komme hit som au pair?
22. Hvorfor tror du det er en økning av au pairer i Norge?

23. Hva er dine tanker om å bli au pair i Norge hvis situasjonen i hjemlandet ditt var annerledes?
24. Hvordan reaksjoner hadde du fått hvis du fortalte vertsfamilien din at du ville dra hjem nå?

Utvikling

25. Hva synes familien din om at du er au pair i Norge?
26. Hvordan påvirkes familien din av ditt opphold her?
27. Hvilke goder får familien din fra deg som au pair?
28. Hvilken påvirkningskraft har du på hjembyen din som au pair i Norge?
29. Hvordan påvirker ditt opphold som au pair fremtiden din når du er tilbake i hjemlandet?
30. Hva er dine fremtidsplaner?

Avslutning

31. Hva er dine tanker om at de vil fjerne au pair-ordningen?
32. Har du noe mer du vil si om disse temaene?
33. Kan jeg ta kontakt med deg ved en senere anledning?
34. Har du tips til noen andre jeg kan kontakte angående dette temaet?
35. Hva synes du om dette intervjuet?

Ekspert, Mariya Bikova

1. Hva fikk deg interessert i tematikken om au paires?
2. Hva er dine viktigste funn, kort fortalt, gjennom din doktoravhandling?
3. Hvilken grunn oppgis oftest i dine funn som hovedårsak til at de velger å bli au pair, kulturutveksling eller økonomisk gevinst?
4. Det diskuteres mye om au paires er utsatt for utnyttning og maktmisbruk, hvordan definerer du begrepene «maktmisbruk»/«menneskehandel»?
5. Hvordan funn har du når det gjelder au paires frihet og empowerment?
6. Hva ser du på som de største utfordringene til en au pair?
7. Hva ser du på som de største utfordringene med au pair-ordningen?
8. Etter et opphold som au pair, hvilken påvirkningskraft og utviklingsmuligheter har au

- parenen på og i hjemlandet sitt etter å ha returnert hjem, gjennom dine funn?
9. Hvordan stiller du deg til politikeres forslag om å avskaffe au pair-ordningen, og hvordan foreslår du at man ivaretar au parenes rettssikkerhet?
 10. Har du noe mer du føler er viktig å tilføye angående disse temaene?

Ekspert, Philip R. Coker

1. Hvor lenge har du arbeidet med au parene og hva har ditt arbeid bestått av?
2. Hva betyr norsk folkehjelps arbeid for au parene?
3. Hva er ditt inntrykk av au parenes hovedårsak til å velge å bli au pair?
4. Hva er dine tanker om au parenes empowerment og frihet som au pair her, etter å ha tilbrakt et nært samhold med de over lengre tid?
5. Hva ser du på som de største utfordringene til en au pair?
6. Hva ser du på som de største utfordringene med au pair-ordningen?
7. Etter et opphold som au pair, hva har du hørt om au parenes påvirkningskraft og utviklingsmuligheter på og i hjemlandet sitt etter å ha returnert hjem ?
8. Hvordan stiller du deg til politikeres forslag om å avskaffe au pair-ordningen, og hvordan foreslår du at man ivaretar au parenes rettssikkerhet?
9. Hva har vært det mest givende for deg med å jobbe med au parene?
10. Har du noe mer du føler er viktig å tilføye angående disse temaene?